

ปัจจัยการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
จังหวัดสงขลา

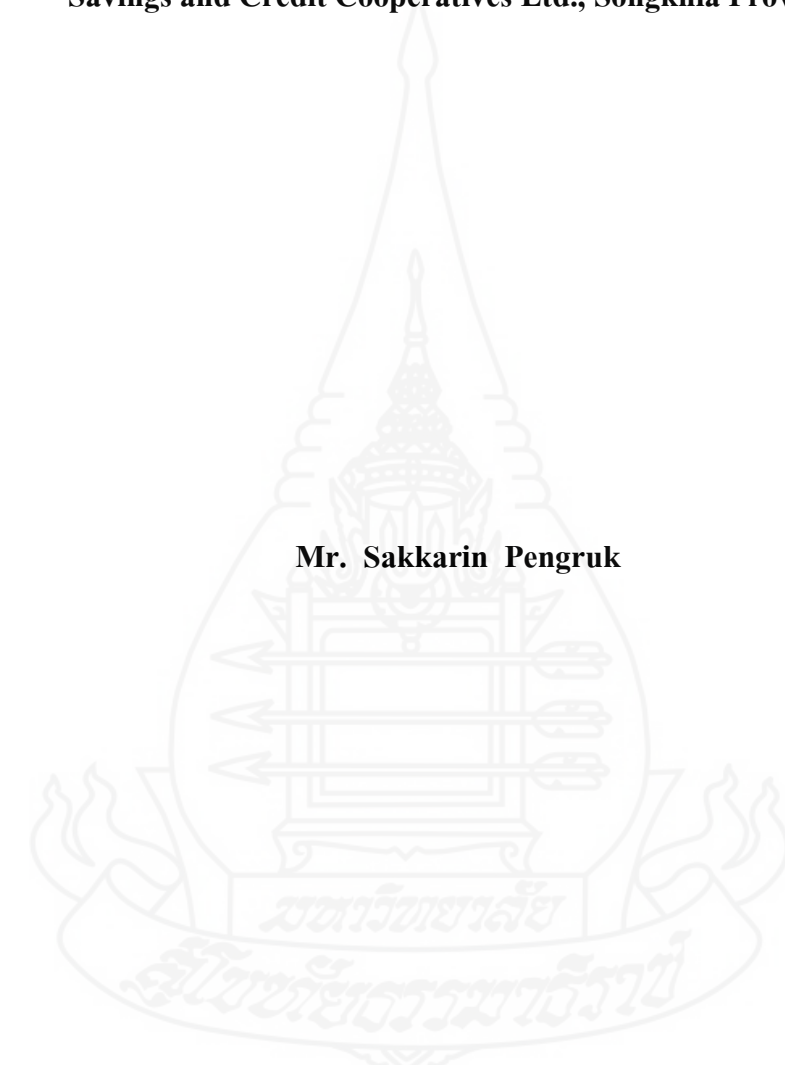
นายศักรินทร์ เฟ็งรักษ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Saving Decision Factors of the Members' City of Hat Yai
Savings and Credit Cooperatives Ltd., Songkhla Province**

Mr. Sakkarin Pengruk

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives
Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปัจจัยการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์
นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา
ชื่อและนามสกุล นายศักรินทร์ เฟ็งรัมย์
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2560

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

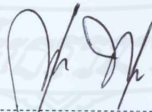
ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ลัดดา พิศาลบุตร)

(รองศาสตราจารย์ ดร.มณจีชา พุฒาคำ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษา คั่นคว้ออิสระ ปัจจัยการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
จังหวัดสงขลา

ผู้ศึกษา นายศักรินทร์ เฟ็งรักษ์ รหัสนักศึกษา 2589001904

ปริญญา ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์) อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น
ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ (2) การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด เฉพาะที่ฝากเงินกับสหกรณ์เป็นประจำทุกเดือน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2559 จำนวน 253 คน ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.05 จำนวน 115 คน สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง สถานภาพสมรสแล้ว จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ระยะเวลาการเป็นสมาชิก 5-10 และ 11-16 ปี ในสัดส่วนที่เท่ากัน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่รายได้ของครัวเรือน 15,001 - 20,000 บาท ต่อเดือน รายจ่ายของครัวเรือน 5,001 - 15,000 บาท ต่อเดือน ภาระชำระหนี้สินของครัวเรือน 5,001 -10,000 และ 10,001- 15,000 บาทต่อเดือนในสัดส่วนที่เท่ากัน ปัจจัยด้านสังคม ส่วนใหญ่ขนาดครอบครัว 4 คน จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว 2 คน ไม่มีบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา และ ปัจจัยด้านสหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีบางปัจจัยที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ความพร้อมของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่ ความสามารถจ่ายเงินฝากได้อย่างแน่นอนของสหกรณ์ และชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ตามลำดับ 2) การตัดสินใจออมเงินของสมาชิก ได้แก่ เป้าหมายการออมเงิน ส่วนใหญ่เพื่อลงทุนในอนาคต ประเภทเงินออม ส่วนใหญ่เป็นเงินฝากประเภทออมทรัพย์สินทวิ และ จำนวนเงินออม ส่วนใหญ่ไม่เกิน 1,000 บาทต่อครั้ง และ เงินออมรวมทุกประเภทไม่เกิน 10,000 บาท 3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยด้านสหกรณ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์พบว่าทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการออม ประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ การตัดสินใจออมเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

Independent Study title: Saving Decision Factors of the Members' City of Hat Yai Savings and Credit Cooperatives Ltd., Songkhla Province

Student: Mr. Sakkarin Pengruk; **ID:** 2589001904;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisors: Songserm Homklin, Associate Professor;

Academic year: 2017

Abstract

The objectives of this research were to study (1) factors related to saving decision of the cooperative members, (2) saving decisions of the cooperative members, and (3) the relationship among factors related to saving decision of members of City of Hat Yai Savings and Credit Cooperative Limited.

The population of this study was 253 members of City of Hat Yai Savings and Credit Cooperative Limited who had monthly savings with the cooperative on 31 December, 2016. The sample size of 115 people was determined with Taro Yamane formula with the error value of 0.05, and by using simple random sampling. Data collection tool was questionnaire. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, average, standard deviation, and chi-square.

The findings showed that 1) factors related to the saving decision of members could be explained as followed. For personal factor, the majority of the samples were female and were already married. They had completed their education at Bachelor's degree level. Most of them had been members of the cooperative for 5-10 and for 11-16 years with an equal proportion. For economic factor, the household income was mostly between 15,001 - 20,000 Baht/month, while the expense was between 5,001 - 15,000 Baht/month. Household liabilities were 5,001 -10,000 and 10,001- 15,000 Baht/month in the equal proportion. For social factor, most of them had four family members, and among these members there were two principal earners. They had no children who were studying in school. For cooperative factor, overall factors were rated at high levels. However, some factors were rated as highest, which were the readiness of the cooperative, services provided by the cooperative officers, the certain capability of paying back deposit of the cooperative, and the reputation and image of the cooperative, respectively. 2) The decision to save money of the members was mainly intended for future investment. They saved the money in a form of Sin-Thawee saving with the saving amount of no more than 1,000 Baht/time. All types of savings were no more than 10,000 Baht. 3) The personal relationship among related factors and the decision in saving of the cooperative members revealed that every factor was significantly related to the saving goal, the type of saving, the amount of money saved each time, and all types of saving amount with 0.05 statistically significant level.

Keywords: Saving Decision, City of Hat Yai Savings and Credit Cooperative Limited, Songkhla Province

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ส่งเสริม หอมกลิ่น อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ คณาจารย์จากสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชทุกท่านที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ ให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจตลอดการศึกษาที่ผ่านมา ขอขอบคุณประธานและคณะกรรมการสหกรณ์ที่ได้สนับสนุนทุนการศึกษา เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและสมาชิกสหกรณ์ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้านเอกสาร ข้อคิดเห็น และข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ขอขอบคุณกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ที่นำเสนอข้อมูลไว้บนเว็บไซต์ ทำให้สะดวกต่อการค้นคว้า ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษารุ่น 9 หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ ที่อำนวยความสะดวกในการศึกษาจนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ผู้จัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและการพัฒนาสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อไป

ศักรินทร์ เฟ็งรักษ์

พฤศจิกายน 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
กรอบแนวคิดการศึกษา	4
สมมติฐานของการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์	15
แนวคิดเกี่ยวกับการออมและพฤติกรรมการออม	19
บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัด สงขลา	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรที่ศึกษา	40
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การวิเคราะห์ข้อมูล	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ นครหาดใหญ่ จำกัด	47
ส่วนที่ 2 การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	56
ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	59
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	66
สรุปการศึกษา	66
อภิปรายผล	70
ข้อเสนอแนะ	71
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	76
แบบสอบถาม	77
ประวัติผู้ศึกษา	82

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามเพศ	48
ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามอายุ	48
ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามสถานภาพ	49
ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด	49
ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิก สหกรณ์	50
ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	50
ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน	51
ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามภาระหนี้สินครัวเรือนต่อเดือน	51
ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว	52
ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว	52
ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนบุตรที่อยู่ระหว่าง การศึกษา	53
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสหกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการตัดสินเชื่อออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์	54
ตารางที่ 4.13 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัย ด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ด้านความ พร้อมของสหกรณ์	54
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน สหกรณ์ที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านสิ่งจูงใจ ในการออม	55
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสหกรณ์ ที่ส่งผลต่อการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านการ โฆษณาประชาสัมพันธ์	56
ตารางที่ 4.16 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามเป้าหมายการออมเงิน	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามประเภทการออมเงินกับสหกรณ์ ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด	57
ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนเงินออมในแต่ละครั้ง กับสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด	58
ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนเงินออมทุกประเภท สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด	58
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการตัดสินใจในการออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	59
ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการตัดสินใจในการออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	60
ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมกับการตัดสินใจในการออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	61
ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์กับการตัดสินใจในการออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	62

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	3
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์	14
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา	34

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับจากอดีตถึงปัจจุบันคงปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกประเทศในโลกล้วนแล้วแต่มีความต้องการพัฒนาและขยายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของตนเองทั้งสิ้นอย่างไรก็ตามการที่ประเทศจะพัฒนาหรือมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการสะสมทุน (Capital Formation) หรือ เรียกว่า การออม (เพื่อใช้จ่ายในการลงทุนและการบริโภคในอนาคต) โดยการสละส่วนหนึ่งของทรัพยากรของตนจากความต้องการบริโภคในปัจจุบัน

การออม หมายถึง ส่วนต่างระหว่างรายได้และรายจ่ายที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นเงินได้ที่เหลือจากการใช้จ่ายแล้วนำมาเก็บสะสมทีละเล็กทีละน้อย เป็นเหตุผลสำคัญในการป้องกันปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้น บุคคลจึงควรมีการเก็บออมเงินจำนวนหนึ่งไว้ใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งควรเป็นเงินที่เหลือจากการใช้จ่ายเมื่อยามเกษียณอายุ ป่วยไข้ การตกงาน ภัยพิบัติตามธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นได้ เกิดเหตุฉุกเฉิน เป็นต้น เพราะการดำเนินชีวิตประจำวันอาจมีความไม่แน่นอนเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา หากไม่มีเงินออมย่อมเกิดปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน ทางที่จะเพิ่มเงินออมให้แก่บุคคลอาจทำได้โดยการพยายามหาทางเพิ่มรายได้ให้มากขึ้นด้วยการทำงานมากขึ้น การใช้เวลาว่างในการหารายได้พิเศษ หรือ การปรับปรุงงานที่ทำอยู่ให้มีประสิทธิภาพมีรายได้สูงขึ้น เป็นต้น นอกจากนี้ การลดรายจ่ายโดยการรู้จักการใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ก็จะทำให้เกิดการออมได้เหมือนกัน

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินรูปแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพเดียวกันทำงานที่เดียวกัน หรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวง และได้รับการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2558)

สหกรณ์ออมทรัพย์มีการดำเนินการระดมเงินออมจากสมาชิกด้วยการส่งเสริมการรวมตัวกันของสมาชิกเองด้วยความสมัครใจ ดำเนินการตามหลักของสหกรณ์ มุ่งที่จะช่วยเหลือสมาชิกเป็นหลักมากกว่าการแสวงหาผลกำไร การส่งเสริมการออมของสหกรณ์ออมทรัพย์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การออมแบบบังคับ และการออมแบบสมัครใจ การออมแบบบังคับ คือ การ

ให้สมาชิกส่งเงินสะสมรายเดือนเพื่อซื้อหุ้นอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน ส่วนการออมแบบสมัครใจ คือ สหกรณ์ออมทรัพย์จะให้บริการรับฝากเงินจากสมาชิกในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินฝากประจำ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ ดังนั้น สหกรณ์ออมทรัพย์จึงเป็นองค์กรที่สนับสนุนการออมของสมาชิกเพราะว่าการออมนั้นช่วยให้เกิดความมั่นคงต่อชีวิตของสมาชิก โดยสหกรณ์จะนำเงินออมจากสมาชิกที่มีศักยภาพในการออมมาให้สมาชิกกู้ยืม ทำให้สหกรณ์ได้รับผลประโยชน์ คือ ดอกเบี้ยเงินกู้ และค่าธรรมเนียมเงินกู้ ซึ่งถือเป็นรายได้ของสหกรณ์ เมื่อสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ ถ้าสหกรณ์มีผลกำไรจากการดำเนินงานก็จะนำผลกำไรที่ได้มาจ่ายเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้กับสมาชิก ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีศักยภาพในการออมเพิ่มขึ้น

สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา เป็นสหกรณ์หนึ่งในบรรดา สหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของบรรดาสมาชิก โดยวิธีช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักสหกรณ์ด้วยการร่วมกัน ดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ด้วยกัน คือ (1) ส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ โดยช่วยให้สามารถสงวน ส่วนแห่งรายได้ของตนไว้ในทางอันมั่นคงและได้รับประโยชน์ตามสมควร (2) ส่งเสริมการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในหมู่สมาชิก (3) รับฝากเงินจากสมาชิกหรือสหกรณ์อื่น (4) จัดหาทุนเพื่อกิจการตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และ (5) ให้เงินกู้แก่สมาชิก ได้รับการจดทะเบียนเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2542

ข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2559 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 3,430 คน สหกรณ์มีทุนดำเนินงาน จำนวนทั้งสิ้น 430,759,454.77 บาท ประกอบด้วย ทุนเรือนหุ้น, ทุนสำรอง, ทุนสะสมตามข้อบังคับ และอื่นๆ เป็นเงินรับฝากจากสมาชิก จำนวน 227,152,665.50 บาทหรือคิดเป็นร้อยละ 52.74 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ประกอบด้วย เงินรับฝากออมทรัพย์ จำนวน 46,135,210.31 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 10.71 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 144,665,515 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 33.59 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น เงินรับฝากออมทรัพย์เป้าหมาย จำนวน 24,815,440.19 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.76 และ เงินรับฝากออมทรัพย์สินทวี จำนวน 11,536,500 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 2.68 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น (สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด,2559)

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สมาชิกให้ความสำคัญเกี่ยวกับการออมเงินในส่วนของการฝากเงินไว้กับสหกรณ์ สหกรณ์จึงไม่ต้องพึ่งพาแหล่งเงินทุนจากภายนอก เนื่องจากเงินรับฝากจากสมาชิกมีต้นทุนในส่วนของการอัตราดอกเบี้ยจ่ายต่ำกว่าที่สหกรณ์จะไปกู้ยืมจากภายนอก และเป็นทุนภายในของสหกรณ์เอง ทำให้เกิดความเข้มแข็งและความเพียงพอต่อความเสี่ยงจากทุนดำเนินงานของสหกรณ์ เงินรับฝากจึงมีความสำคัญต่อสมาชิก เป็นการส่งเสริมการออม

เพื่ออนาคตและได้รับผลตอบแทนในอนาคต และมีความสำคัญต่อสหกรณ์ เพื่อเป็นทุนภายในของสหกรณ์ นำไปบริหารจัดการให้เกิดรายได้ต่อไป ดังนั้นผู้ศึกษามีความสนใจศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา เพื่อใช้เป็นแนวทางให้คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขการให้บริการกับสมาชิกสหกรณ์ให้สอดคล้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างเหมาะสม

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 2.1 ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

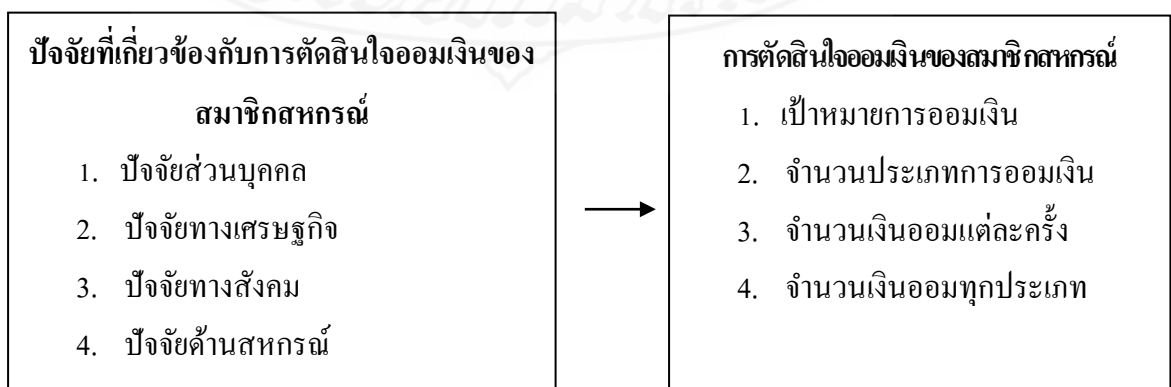
จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

(Independent variables)

ตัวแปรตาม

(Dependent variables)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

4. สมมติฐานของการศึกษา

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

4.2 ปัจจัยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

4.3 ปัจจัยทางสังคมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

4.4 ปัจจัยด้านสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้จะทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งสิ้น 155 คน ในช่วงเวลา 5 เดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2560 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2560

5.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Samples) ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลาที่ฝากเงินประเภทออมทรัพย์สินทวี จำนวน 253 คน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ทั้งสิ้น 155 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา (Content) การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงิน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคมและปัจจัยด้านสหกรณ์ เพื่อหาคำตอบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีต่อพฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

5.3 ขอบเขตด้านสถานที่ (Place) การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

5.4 ขอบเขตด้านเวลา (Time) ขอบเขตเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ ช่วงตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ.2560 ถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ.2560

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

6.2 สมาชิก หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

6.3 การตัดสินเชื่อออมเงินของสมาชิก หมายถึง พฤติกรรมการออมของสมาชิกได้แก่ เป้าหมายการออมเงิน จำนวนประเภทการออมเงิน จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท

6.4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินเชื่อออมเงินของสมาชิก หมายถึง ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก ปัจจัยทางสังคมของสมาชิก และ ปัจจัยด้านสหกรณ์

6.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุดและ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

6.4.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก หมายถึง รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน และ ภาระชำระหนี้เฉลี่ยต่อเดือน ของสมาชิก

6.4.3 ปัจจัยทางสังคมของสมาชิก หมายถึง ขนาดครอบครัว จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว และ จำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา ของสมาชิก

6.4.4 ปัจจัยด้านสหกรณ์ หมายถึง การดำเนินงานของสหกรณ์ที่มีเกี่ยวข้องกับการออมเงินของสมาชิก ได้แก่ ความพร้อมของสหกรณ์ สิ่งจูงใจในการออม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 คณะกรรมการดำเนินการของสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขการให้บริการกับสมาชิกสหกรณ์ให้สอดคล้องกับการตัดสินเชื่อออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างเหมาะสม

7.2 ผู้บริหารสหกรณ์สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาปรับปรุงบริการด้านเงินรับฝากให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์อย่างแท้จริง

7.3 ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อสหกรณ์และสมาชิก เช่น เป็นประโยชน์ในการนำข้อมูลไปวางแผนกลยุทธ์ของสหกรณ์ สมาชิกและผู้สนใจในการส่งเสริมการออมเงินแก่สหกรณ์อื่นๆ ที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกัน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการสังเคราะห์กรอบแนวคิดการศึกษาโดยกำหนดประเด็นในการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์
3. แนวคิดเกี่ยวกับการออมและพฤติกรรมการออม
4. บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของสหกรณ์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (รัชกาลที่ 9) โปรดเกล้าฯ พระราชทาน ความหมายของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ แปลว่า การทำด้วยกัน หมายถึง ฝืนกำลังผู้ทำงานเกี่ยวข้องกัน กระทำงานที่เกี่ยวข้องกันนั้นให้ปรักพร้อมกันทุกด้าน และต้องกระทำนั้นด้วยความรู้ความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเมตตาหวังดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กันและกัน ด้วยจึงจะเป็นสหกรณ์แท้ ซึ่งมีแต่ความเจริญก้าวหน้า และอำนวยประโยชน์ที่พึงประสงค์แต่ฝ่ายเดียว” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระราชทาน ความหมายของสหกรณ์ว่า “สหกรณ์ในทรรศนะของข้าพเจ้า คือ การกระทำการงานร่วมกัน มนุษย์เราตั้งแต่เกิดจนตาย ย่อมต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น เริ่มตั้งแต่ครอบครัว ญาติพี่น้องไปจนถึงเพื่อนฝูงผู้ร่วมงาน กล่าวอีกอย่างว่า เราอยู่คนเดียวไม่ได้ต้องอยู่ในสังคม จึงเป็นไปได้ที่เราจะเจริญรุ่งเรืองอยู่เพียงผู้เดียว โดยที่คนในสังคมเดียวกันลำบากเดือดร้อน ดังนั้น หลักที่สำคัญที่สุดของสหกรณ์ทุกประเภท ควรจะเป็นดังต่อไปนี้

1. ความเมตตา กรุณา ความต้องการให้ผู้อื่นเป็นสุข ความช่วยเหลือกันเท่าที่จะทำได้
 2. ความซื่อสัตย์สุจริต จริ่งใจต่อกัน
 3. ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในระหว่างสมาชิก ไม่มีการถือเอาถือเอาเราต่างมุ่งประโยชน์ต่อสหกรณ์ อันเป็นผลประโยชน์ของทุกคน

4. ความรู้ทางวิชาการที่จะต้องส่งเสริมในทุกกรณี

ถ้าเป็นตามนี้ได้ ข้าพเจ้าคิดว่า การสหกรณ์ของไทยคงจะเจริญรุดหน้าและเป็นเครื่องนำความสุขมาสู่ประชาชนทั้งหลายโดยทั่วกัน” (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560)

กมล ขาวขำ (2540, น.11) ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า “สหกรณ์ คือ องค์กรที่มีคณะบุคคลร่วมมือกันจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินธุรกิจในการส่งเสริมอาชีพของสมาชิกให้ดีขึ้น โดยสมัครใจเป็นเจ้าของร่วมกัน ควบคุม ดำเนินงาน และแบ่งปันผลประโยชน์ โดยสมาชิกตามหลักของความเสมอภาค”

วันทนี ภูมิภัทราคม, เล็ก ค่องสกุล และทับทิม วงศ์ประยูร (2540, น.161) ได้สรุปว่า “สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม หรือเป็นการประกอบการอย่างหนึ่งที่เกิดจากการร่วมมือกัน โดยสมัครใจ โดยที่สมาชิกผู้เป็นเจ้าของเป็นผู้ให้บริการ การดำเนินงานยึดหลักประชาธิปไตย มีจุดมุ่งหมายที่ได้มีการแสวงหากำไร แต่เพื่อให้เกิดการกินดีอยู่ดีในหมู่สมาชิก ผลประโยชน์ต่างๆ ที่ได้จะเฉลี่ยคืนกลับไปยังสมาชิกตามส่วนที่ได้ใช้บริการในสหกรณ์”

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2542, น.3) ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า “สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 สหกรณ์เป็นของสมาชิกบริหารโดยสมาชิก และเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้ เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการในการดำเนินงาน”

นงนุช พรหมวิระไชย (2542, น.14) ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า “สหกรณ์ หมายถึง องค์กรธุรกิจที่จัดตั้งขึ้น โดยความร่วมมือของกลุ่มคนโดยมีวัตถุประสงค์อย่างเดียวกัน ยึดหลักประชาธิปไตย หลักเสรีภาพ ความเสมอภาค เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในหมู่สมาชิก”

องค์การสัมพันธภาพสหกรณ์ระหว่างประเทศ (The International Cooperatives Alliance: ICA) ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า “สหกรณ์ คือ องค์กรอิสระของบุคคลซึ่งร่วมกันด้วยความสมัครใจ เพื่อตอบสนองความต้องการและจุดมุ่งหมายร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และ

วัฒนธรรม โดยการดำเนินวิสาหกิจที่พวกเขาเป็นเจ้าของร่วมกัน บริหารงานและควบคุมตามแนวทางประชาธิปไตย” (สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย, 2560)

จากความหมายของสหกรณ์ข้างต้น สามารถสรุปความหมาย ได้ดังต่อไปนี้.-

“สหกรณ์ หมายถึง องค์การธุรกิจแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้น โดยคณะบุคคลที่ร่วมกันดำเนินธุรกิจด้วยความสมัครใจ เพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อผลประโยชน์ของสมาชิกโดยตรง โดยยึดถือหลักประชาธิปไตยและคุณธรรมเป็นที่ตั้ง”

1.2 หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles)

หลักการสหกรณ์ หมายถึง คำแนะนำ หรือกฎทั่วไปสำหรับสหกรณ์ในการนำคุณค่าของสหกรณ์ไปสู่การปฏิบัติ หรืออีกนัยหนึ่ง หมายถึง แนวทางในการทำให้คุณค่าของสหกรณ์ซึ่งเป็นนามธรรมบังเกิดผลเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560)

ดังนั้น ความหมายโดยสรุปของหลักการสหกรณ์ คือ กรอบแนวทางในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560)

หลักการสหกรณ์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หลักสหกรณ์ทั่วไป เป็นหลักพื้นฐานสำหรับสหกรณ์ทั่วประเทศ สหกรณ์ทั้งหลายจะต้องปฏิบัติตาม ซึ่งหลักสหกรณ์ทั่วไป ประกอบด้วยหลัก 7 ประการ ได้แก่.-

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกทั่วไป และด้วยความสมัครใจ (Voluntary and Open Membership) หมายความว่า สหกรณ์เปิดรับสมาชิกทุกคนที่สามารถมีส่วนช่วย และใช้ประโยชน์จากกิจกรรมของสหกรณ์บนพื้นฐานแห่งความสมัครใจ โดยไม่มีการกีดกันในเรื่องการเมือง ศาสนา เพศ หรือการกีดกันทางสังคม

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) หมายความว่า สหกรณ์เป็นองค์กรประชาธิปไตยที่ควบคุมโดยมวลสมาชิกผู้มีส่วนร่วมอย่างแข็งขัน ในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจบุรุษและสตรี ผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนสมาชิกต้องรับผิดชอบต่อมวลสมาชิก ในสหกรณ์ชั้นปฐมสมาชิกมีสิทธิในการออกเสียงเท่าเทียมกัน (สมาชิกหนึ่งคนมีหนึ่งเสียง) สำหรับสหกรณ์ระดับอื่นให้ดำเนินไปตามแนวทางประชาธิปไตยด้วยเช่นกัน

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) หมายความว่า สมาชิกสหกรณ์พึงมีความเที่ยงธรรมในการให้ และควบคุมการใช้เงินทุนในสหกรณ์ตามแนวทางประชาธิปไตย เงินของสหกรณ์อย่างน้อยส่วนหนึ่งต้องเป็นทรัพย์สินส่วนรวมของสหกรณ์ สมาชิกจะได้รับผลตอบแทนสำหรับเงินทุนตามเงื่อนไขที่สมาชิก

กระทำธุรกิจกับสหกรณ์ (ถ้ามี) สมาชิกเป็นผู้จัดสรรเงินส่วนเกิน เพื่อความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งหมด ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นทุนในการพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์
2. เพื่อจ่ายเงินเฉลี่ยคืนให้สมาชิกตามส่วนแบ่งธุรกิจที่สมาชิกได้กระทำกับสหกรณ์
3. เพื่อสนับสนุนกิจกรรมอื่นใดที่มวลสมาชิกเห็นชอบ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเอง และความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence) หมายความว่า สหกรณ์เป็นองค์กรที่พึ่งพา และปกครองตนเอง โดยการควบคุมของสมาชิก ในกรณีที่สหกรณ์จำเป็นต้องมีข้อตกลงหรือผูกพันกับรัฐบาล หรือองค์กรอื่นๆ หรือต้องแสวงหาทุนจากแหล่งภายนอก สหกรณ์ยอมทำได้โดยอิสระภายใต้เงื่อนไขที่ยอมรับกันทั้ง 2 ฝ่าย ซึ่งเป็นหลักประกันความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา ฝึกอบรม และสารสนเทศ (Education, Training and Information) หมายความว่า สหกรณ์ส่งเสริมการให้การศึกษาแก่กันและกัน ระหว่างสมาชิก ผู้นำ และพนักงานของสหกรณ์ ดังนั้นบุคคลเหล่านี้สามารถสอน และเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำความเข้าใจ และปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของแต่ละฝ่าย เพื่อบุคคลเหล่านั้น สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาสหกรณ์ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข่าวสารแก่สาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแก่เยาวชน และบรรดาผู้นำทางความคิด ในเรื่องคุณลักษณะและคุณประโยชน์ของสหกรณ์ได้

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives) หมายความว่า สหกรณ์สามารถให้บริการแก่สมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุดและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ขบวนการสหกรณ์ได้ โดยประสานความร่วมมือในระดับท้องถิ่น, ระดับภูมิภาค, ระดับชาติ และระดับนานาชาติ

หลักการที่ 7 ความเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community) หมายความว่า สหกรณ์ต้องมีความห่วงใยในชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ โดยพยายามให้หลักการพัฒนาแบบยั่งยืน เพื่อพัฒนาชุมชนเหล่านั้น ในขณะที่มุ่งมั่นสนองตอบความต้องการอันจำเป็นของสมาชิก

2. หลักสหกรณ์เฉพาะ สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในแต่ละแห่ง ทำให้หลักสหกรณ์แตกต่างกันไป อันเป็นผลมาจากการปรับองค์การให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ถ้านักสหกรณ์สามารถใช้หลักสหกรณ์ให้เข้ากับงานเฉพาะหน้าของตน และผลที่ได้รับเป็นความสำเร็จ การจัดการสหกรณ์แบบใหม่นั้นก็ถือเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์

ดังนั้น แม้เราจะมีหลักการที่ทั่วโลกยอมรับว่าเป็นหลักการทั่วไป แต่ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ที่ส่งเสริมสหกรณ์ อาจปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักการเพิ่มเติม เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ในพื้นที่นั้นๆ ซึ่งเราเรียกหลักการประเภทนี้ว่า “หลักการเฉพาะ”

1.3 คุณค่าของสหกรณ์ (Cooperative Values)

สหกรณ์อยู่บนพื้นฐานแห่งคุณค่าของการช่วยตนเอง ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความเป็นประชาธิปไตย ความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม และความเป็นเอกภาพ สมาชิกสหกรณ์เชื่อมั่นในคุณค่าทางจริยธรรมแห่งความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคม และความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น โดยสืบทอดประเพณีปฏิบัติของผู้ริเริ่มการสหกรณ์

1.4 อุดมการณ์สหกรณ์ (Cooperative Ideology)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ ความเชื่อร่วมกันที่ว่า การช่วยตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามหลักการสหกรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การกินดี อยู่ดี ความเป็นธรรม และสันติสุขในสังคม

1.5 วิธีการสหกรณ์ (Cooperative Practices)

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี

1.6 ประโยชน์ที่จะได้รับจากสหกรณ์

- 1) การรวมกันเป็นสหกรณ์ ทำให้มีผลในการต่อรองทั้งในด้านการซื้อและการขายสินค้าที่สมาชิกผลิตได้ และฝึกคนให้รู้จักการพึ่งตนเอง
- 2) ทำให้ชุมชนมีความสามัคคีปรองดอง อันจะนำความเจริญมาสู่ประเทศชาติได้ สหกรณ์ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการอยู่ร่วมกัน โดยสันติ การสหกรณ์เป็นวิธีการที่อุ้มชูผู้ที่ยากจนให้มีฐานะดีขึ้น โดยมีได้ทำลายคนมั่งมี จึงมีลักษณะเป็นสันตินิยมหรือส่งเสริมสันติภาพ
- 3) สหกรณ์เป็นแหล่งจัดหาเงินทุนมาให้สมาชิกกู้ยืมไปลงทุนในการประกอบอาชีพหลัก
- 4) สหกรณ์ช่วยส่งเสริมความรู้ด้านการประกอบอาชีพแก่สมาชิก เช่น แนะนำให้สมาชิกรู้จักพัฒนาการผลิตด้วยวิธีการเกษตรสมัยใหม่ จำหน่ายผลผลิตให้ได้ในราคาสูงขึ้น เป็นต้น
- 5) ส่งเสริมความเสมอภาคกันและเป็นประชาธิปไตย โดยให้ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการออกเสียงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจการสหกรณ์
- 6) สหกรณ์ฝึกคนให้มีความรู้และประสบการณ์ รู้จักการประหยัดทรัพย์และสนับสนุนด้านเงินทุน การผลิต ควบคุมการใช้เงินทุนให้เป็นไปตามแผน ร่วมกันซื้อปัจจัยการผลิต และรวมกันขายผลิตผล ทำให้คนในชุมชนนั้นๆ มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

1.7 การดำเนินงานของสหกรณ์

สหกรณ์ดำเนินกิจการภายใต้กรอบแห่งกฎหมายทั้งปวง แต่ต้องไม่ขัดกับข้อบังคับสหกรณ์และพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ซึ่งกำหนดให้สหกรณ์มีอำนาจกระทำการตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2560)

- 1) ดำเนินธุรกิจการผลิต การค้า การบริการ และอุตสาหกรรม เพื่อประโยชน์ของสมาชิก
- 2) รับฝากเงินประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทประจำจากสมาชิก หรือสหกรณ์อื่นได้ตามระเบียบสหกรณ์
- 3) จัดให้ได้มา หรือจำหน่ายไป ซึ่งกรรมสิทธิ์ หรือทรัพย์สินในทรัพย์สินโดยหลักแห่งนิติกรรมและสัญญาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- 4) ให้กู้ ให้สินเชื่อ ให้ยืม ให้เช่า ให้เช่าซื้อ รับจำนอง หรือรับจำนำ ซึ่งทรัพย์สินแก่สมาชิกหรือของสมาชิก
- 5) ให้สหกรณ์อื่นกู้ยืมเงินได้ตามระเบียบของสหกรณ์
- 6) ให้สวัสดิการหรือการสงเคราะห์แก่สมาชิกและครอบครัว
- 7) ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่สมาชิก
- 8) ขอหรือรับความช่วยเหลือทางวิชาการจากทางราชการ หน่วยงานของต่างประเทศ หรือบุคคลอื่น
- 9) ดำเนินการอย่างอื่นที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์

1.8 ประเภทของสหกรณ์

ระบบสหกรณ์ เป็นเครือข่ายธุรกิจที่ประกอบอยู่บนพื้นฐานแห่งการออม การประหยัด ซึ่งมีกิจกรรมหลักๆ ได้แก่ การรับฝากเงิน, การให้กู้ยืม, การจัดหาปัจจัยการผลิต, การรวบรวมผลผลิต, การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และการให้บริการ เป็นต้น และระบบสหกรณ์สามารถแบ่งเป็น 7 ประเภท ดังต่อไปนี้.- (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2558)

- 1) สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives) เป็นองค์การที่ผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตรรวมตัวกันจัดตั้งขึ้น เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในด้านเงินทุนและให้การสนับสนุนสมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในการผลิต, การจัดหาปัจจัยการผลิต, ธุรกิจรวบรวมผลผลิต, อุตสาหกรรมการแปรรูป และเทคนิคทางการเกษตร เป็นต้น ช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของเกษตรกรสมาชิกให้ดีขึ้น

2) สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives) เป็นสหกรณ์การเกษตรในรูปแบบหนึ่ง ที่มีการดำเนินการจัดสรรที่ดินทำกินให้ราษฎร การจัดสร้างปัจจัยพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ที่อยู่อาศัยควบคู่ไปกับการดำเนินการจัดหาสินเชื่อ ปัจจัยการผลิตและสิ่งของที่จำเป็น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมอาชีพ รวมทั้งกิจการให้บริการสาธารณูปโภคแก่สมาชิกในเขตนิคม

3) สหกรณ์ประมง (Fisheries Cooperatives) เป็นสหกรณ์ที่ได้จัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชน ผู้ประกอบการอาชีพในการเพาะเลี้ยงและจับสัตว์น้ำ ดำเนินธุรกิจ เพื่อการสนับสนุนการประกอบอาชีพการประมง การจัดหาปัจจัยการผลิต และการตลาด และแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ซึ่งชาวประมงแต่ละคนไม่สามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้ตามลำพัง บุคคลเหล่านี้จึงรวมกันโดยยึดหลักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

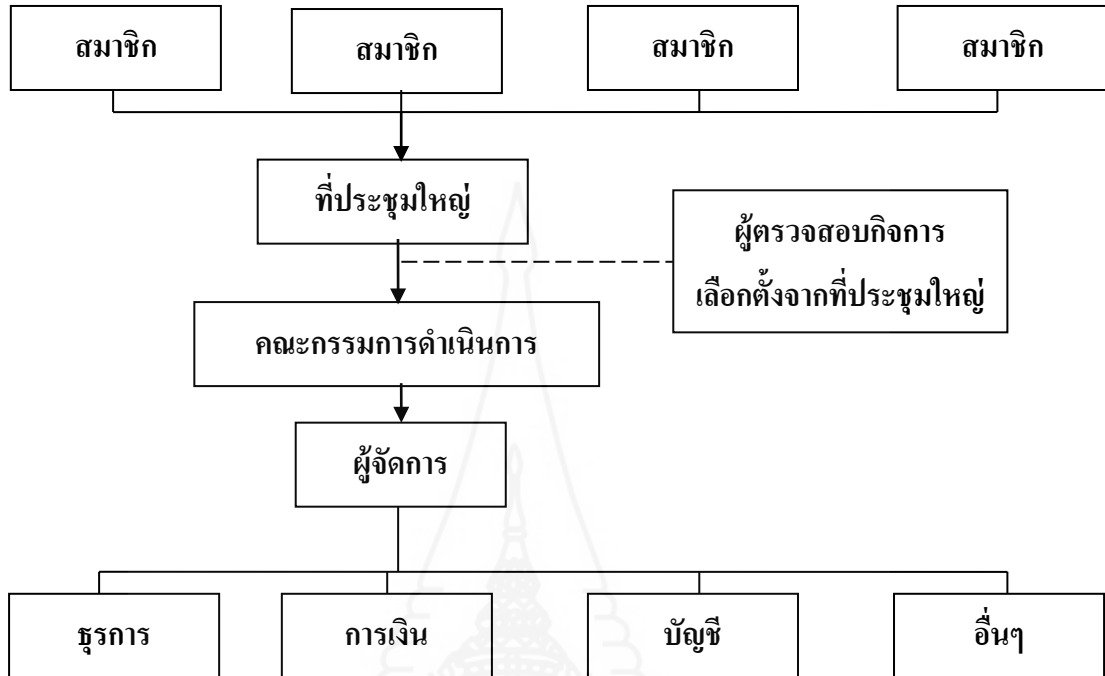
4) สหกรณ์บริการ (Service Cooperatives) เป็นการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจที่ให้การสนับสนุนกลุ่มสมาชิก ผู้ประกอบอาชีพด้านการผลิตและการบริการ เช่น สหกรณ์อุตสาหกรรมในครัวเรือน สหกรณ์บริการเดินรถ สหกรณ์สาธารณูปโภค สหกรณ์ชุมชน สหกรณ์สถานและบริการชุมชน

5) สหกรณ์ร้านค้า (Consumer Cooperatives) เป็นองค์กรธุรกิจที่ดำเนินการจัดหาสินค้าเครื่องอุปโภคและบริโภคมาบริการแก่สมาชิก เพื่อการบริโภคอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

6) สหกรณ์ออมทรัพย์ (Thrift and Credit Cooperatives) เป็นสถาบันการเงินแบบหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลซึ่งมีอาชีพอย่างเดียวกันหรือที่อาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ และให้กู้ยืมเมื่อเกิดความจำเป็นหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์นอกวง

7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives) ให้ความสำคัญของการออมและให้การกู้ยืม มุ่งเน้นคุณธรรมความรับผิดชอบและความสมัครสมานสามัคคีในมวลหมู่สมาชิก

1.9 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์ ประกอบด้วย.- (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2560)

1) สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่สมัครเป็นสมาชิก ภายหลังจากที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว โดยมีสิทธิ ดังต่อไปนี้

- มีสิทธิในการควบคุมสหกรณ์ โดยเข้าร่วมประชุมใหญ่และแสดงความคิดเห็นและออกเสียงลงมติในประเด็นต่างๆ

- มีสิทธิรับเลือกเป็นกรรมการดำเนินการหรือผู้แทนสมาชิก

- มีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญ เมื่อจำเป็น

- มีหน้าที่ในการอุดหนุนหรือทำธุรกิจกับสหกรณ์อย่างสม่ำเสมอ

- มีหน้าที่ในการให้การสนับสนุนด้านการเงินแก่สหกรณ์ เพื่อให้สหกรณ์มีเงินทุน

เพียงพอเหมาะสมกับประเภทและปริมาณธุรกิจที่กระทำ

2) ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก การประชุมใหญ่ของสหกรณ์ต้องมีสมาชิกมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด หรือน้อยกว่าหนึ่งร้อยคน ในกรณีเป็นการประชุม

ใหญ่ โดยผู้แทนสมาชิกต้องมีผู้แทนสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้แทนสมาชิกทั้งหมด หรือไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคน จึงจะเป็นองค์ประชุม โดยจะต้องประชุมอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

3) **ผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์** ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก หรือบุคคลภายนอก โดยมีหน้าที่ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้.-

- ตรวจสอบการเงินการบัญชี เอกสารหลักฐานทรัพย์สินและหนี้สินต่างๆ ให้ทราบข้อเท็จจริง

- ตรวจสอบการดำเนินธุรกิจว่า เป็นไปตามนโยบายหรือไม่ เพื่อประมวลผลและให้ข้อแนะนำ

- ติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อปรับปรุงแผนงานข้อบังคับและระเบียบต่างๆ

- รายงานผลการตรวจสอบ เสนอที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการทุกเดือน และต่อที่ประชุมใหญ่ทุกปี

4) **คณะกรรมการดำเนินการ** เลือกตั้งมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ ประกอบด้วยประธานกรรมการ 1 คน และกรรมการอื่นอีกไม่เกิน 14 คน มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่ต้องไม่เกิน 2 วาระติดต่อกัน โดยมีหน้าที่ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายการดำเนินงาน และพิจารณาการดำเนินงานตามนโยบาย

- พิจารณาดำเนินการจ้างและเลิกจ้างเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะผู้จัดการ

- ตรวจสอบ ควบคุม แนะนำ และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่สหกรณ์ในการดำเนินงาน

- พิจารณาดำเนินงานอื่นๆ เกี่ยวกับการให้บริการแก่สมาชิก การติดต่อ

ประสานงานระหว่างสหกรณ์กับสมาชิก และสหกรณ์กับสหกรณ์

5) **ฝ่ายจัดการ** ประกอบด้วย ผู้จัดการและพนักงาน จัดจ้างโดยคณะกรรมการดำเนินการ เพื่อปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงาน และจัดการธุรกิจต่างๆ ของสหกรณ์ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์เพื่อให้บริการแก่สมาชิก

2. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการเงินประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และอยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจัดตั้งขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจกันของบุคคลกลุ่มหนึ่ง ซึ่งประกอบอาชีพหรืออยู่ในองค์กรเดียวกัน โดยมี

วัตถุประสงค์หลักเพื่อให้บริการทางการเงินแก่สมาชิกทั้งด้านการออมและการกู้ยืม ตามหลักการและวิธีการของสหกรณ์ มีการดำเนินเป็นธุรกิจในรูปแบบพึ่งพาตนเองและพึ่งพาซึ่งกันและกัน (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2542)

สหกรณ์ออมทรัพย์ได้จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยครั้งแรก เมื่อวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2492 โดยการริเริ่มของข้าราชการในกรมสหกรณ์ (เดิม) และ พนักงานในธนาคารเพื่อการสหกรณ์ (เดิม) โดยใช้ชื่อว่า “สหกรณ์ข้าราชการสหกรณ์ จำกัดสินใช้” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออม และเพิ่มแหล่งเงินกู้ให้แก่ข้าราชการในยามที่มีความจำเป็นหรือเดือดร้อน ซึ่งปรากฏว่าข้าราชการได้ให้ความสนใจและสมัครเป็นสมาชิกเป็นจำนวนมาก ในวันสิ้นปี สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งนี้ มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 18 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 59,110 บาท ทุนเรือนหุ้น จำนวน 46,000 บาท เงินให้กู้คงเหลือที่สมาชิก จำนวน 52,113 บาท และมีกำไรสุทธิ จำนวน 1,213.80 บาท นับแต่นั้นมาการก่อตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ก็ได้มีการจัดตั้งกันอย่างแพร่หลายมากขึ้น เนื่องจากได้เห็นประโยชน์และความสำคัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ในอันที่จะแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจให้กับสมาชิกซึ่งประสบความเดือดร้อนและการจัดตั้งได้เริ่มขยายวงไปยังกลุ่มข้าราชการในสาขาวิชาชีพอื่นและผู้มีรายได้ประจำ เช่น ข้าราชการครู ตำรวจ ทหาร โรงพยาบาล และธุรกิจเอกชน (เพ็ญใจ ชัยวงศ์, 2536)

2.1 การบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์

การบริการของสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อให้บริการแก่บรรดาสมาชิกจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกรณ์ และจำกัดขอบเขตอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมายสหกรณ์ โดยทั่วไป สหกรณ์ออมทรัพย์ให้บริการ 3 ด้าน ดังต่อไปนี้.- (จุฑาทิพย์ ภัทราวาท, 2540 อ้างถึงใน วรรัช วิชชวณิช, 2545)

2.1.1 ธุรกิจด้านการเงิน

การดำเนินงานด้านการเงินของสหกรณ์มุ่งเน้นในการส่งเสริมการออม เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่สมาชิก และการให้กู้เงิน เพื่อแก้ไขปัญหาการครองชีพและสนองความต้องการทางเศรษฐกิจตามความจำเป็นของสมาชิก มีการบริการดังต่อไปนี้

1) การระดมหุ้น เป็นการส่งเสริมการออมของสมาชิก โดยการบังคับ ซึ่งสหกรณ์ออมทรัพย์โดยทั่วไป กำหนดมูลค่าหุ้น ราคาหุ้นละ 10 บาท และกำหนดให้สมาชิกส่งเงินค่าหุ้นรายเดือน ตั้งแต่เดือนแรกที่เข้าเป็นสมาชิกตามเกณฑ์ การถือหุ้นที่สหกรณ์กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการถือหุ้น สมาชิกสหกรณ์รายหนึ่งรายใดอาจส่งเงินค่าหุ้นรายเดือนในอัตราสูงกว่าที่สหกรณ์กำหนดหรืออาจซื้อหุ้นเพิ่มอีกเมื่อใดก็ได้ แต่จะต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดของสหกรณ์ สมาชิกไม่สามารถขายหรือโอนหุ้นที่ถืออยู่นั้นให้กับผู้อื่น หรือถอนหุ้นบางส่วน

หรือทั้งหมดในระหว่างที่ยังเป็นสมาชิกสหกรณ์อยู่ การจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นแก่สมาชิกจะต้องกระทำภายหลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี เพื่ออนุมัติอัตราการจ่ายตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ แต่ต้องไม่เกินอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ซึ่งเงินปันผลค่าหุ้นสหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2) การบริการรับฝากเงิน การรับฝากเงินของสหกรณ์เป็นวิธีการส่งเสริมการออมที่ให้บริการแก่สมาชิกตามความสมัครใจ สหกรณ์ทั่วไปมีการให้บริการเงินฝาก ดังต่อไปนี้

(1) เงินฝากออมทรัพย์ เป็นเงินฝากประเภทที่สมาชิกสามารถฝากเพิ่มหรือถอนเมื่อใด เป็นจำนวนเท่าใดก็ได้เสมอ อัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าเงินฝากประเภทประจำ และดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์นี้ได้รับการยกเว้นการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

(2) เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เป็นเงินฝากประเภทที่สมาชิกสามารถฝากเพิ่มหรือถอนเมื่อใด เป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ แต่ให้ถอนได้เพียงเดือนละหนึ่งครั้ง โดยไม่เสียค่าธรรมเนียม หากเกินกว่าเดือนละครั้ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมการถอนตามที่สหกรณ์กำหนด อัตราดอกเบี้ยสูงกว่าเงินฝากประเภทออมทรัพย์ และดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์พิเศษนี้ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเช่นเดียวกับเงินฝากออมทรัพย์

(3) เงินฝากประจำ เป็นเงินที่สมาชิกฝากเพิ่มเมื่อใด จำนวนเท่าใดก็ได้ แต่การถอนต้องรอให้ครบกำหนดระยะเวลาฝากที่กำหนดไว้ 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี อัตราดอกเบี้ยของเงินฝากประจำสูงกว่าเงินฝากประเภทอื่น และดอกเบี้ยเงินฝากประเภทนี้ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในอัตราร้อยละ 15 ของยอดเงินรายได้ดอกเบี้ยรับ โดยสหกรณ์หักภาษี ณ ที่จ่ายและนำส่งสำนักงานสรรพากรเขตท้องที่ ในกรณีที่สมาชิกถอนเงินฝากประจำก่อนกำหนดระยะเวลาฝาก สหกรณ์คิดดอกเบี้ยให้ตามระยะเวลาฝากที่ต่ำกว่าเมื่อครบกำหนด หรืออาจคิดให้ในอัตราดอกเบี้ยประเภทเงินฝากออมทรัพย์

3) การให้บริการเงินกู้ เป็นการให้บริการแก่สมาชิกโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาการครองชีพ และปัญหาทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของการไม่ใช้จำนองเพื่อขอสินเชื่อ สหกรณ์ทั่วไปมีการให้บริการเงินกู้ 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

(1) เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน เป็นเงินกู้ระยะเวลาดสั้น (อาจเรียกว่า เงินกู้ไม่มีหลักประกัน) เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่น ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น เงินกู้ชนิดนี้เป็นเงินจำนวนน้อย และระยะเวลาการชำระหนี้สั้นกว่าการกู้ประเภทสามัญ

(2) เงินกู้สามัญ เป็นเงินกู้ทั้งระยะเวลาดสั้นและเงินกู้ระยะเวลาดปานกลาง เรียกว่า เงินกู้มีหลักประกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกนำไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็นและมีประโยชน์ การกำหนดวงเงินกู้ประเภทสามัญของสหกรณ์ออมทรัพย์ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของ

แต่ละสหกรณ์ โดยกำหนดตามระดับรายได้ของสมาชิก โดยมีหลักประกัน คือ ผู้กู้ต้องมีเงินเดือนรายเดือนเพียงพอในการผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ย รวมทั้งหนี้เงินกู้ประเภทอื่น และเงินค่าหุ้นประจำเดือนที่สหกรณ์กำหนด อาจใช้บุคคลที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ค้ำประกัน ทนเรือนหุ้น เงินฝาก หรืออสังหาริมทรัพย์หรือหลักทรัพย์อื่นค้ำประกัน ซึ่งคณะกรรมการดำเนินการเห็นสมควร ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้สามัญ มีระยะเวลายาว ตั้งแต่ 12-60 งวด

(3) เงินกู้พิเศษ เป็นเงินกู้ระยะเวลายาวเพื่อส่งเสริมฐานะความมั่นคงหรือเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มพูนแก่สมาชิก ได้แก่ เงินกู้เพื่อการเคหะสงเคราะห์, เพื่อชื้อยานพาหนะ, เพื่อการลงทุนประกอบอาชีพ โดยทั่วไป สหกรณ์กำหนดวงเงินกู้พิเศษไว้มากกว่าเงินกู้สามัญ ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของผู้กู้ ระยะเวลาในการชำระหนี้เงินกู้พิเศษ กำหนดตามความเหมาะสม เช่น ไม่เกิน 180 งวด หรือ ชำระให้เสร็จสิ้นภายในอายุสมาชิกไม่เกิน 65 ปี โดยหลักประกันเงินกู้อาจใช้สมาชิกสหกรณ์ค้ำประกันร่วมกับหลักทรัพย์เป็นหลักประกัน หรือใช้อสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน

2.2 การให้บริการด้านการศึกษาอบรม

สหกรณ์จัดให้มีการศึกษาอบรมแก่คณะกรรมการดำเนินการ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ และบรรดาสมาชิกสหกรณ์ ในด้านอุดมการณ์สหกรณ์ หลักการสหกรณ์ หน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มบุคคลต่างๆ ในสหกรณ์ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ และปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของตนได้อย่างเหมาะสม เพื่อความสำเร็จของสหกรณ์ และการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดสรรเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีของสหกรณ์ มีวิธีการกระทำได้ 3 วิธี คือ การจัดส่งบุคลากรเข้ารับการศึกษอบรมในโครงการของชุมนุมสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย หรือการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้แก่บุคลากรของสหกรณ์

2.3 การให้สวัสดิการแก่สมาชิก

การให้สวัสดิการแก่สมาชิกเป็นการบริการที่มุ่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น มีประเด็นในการพิจารณา 3 ประเด็น คือ

2.3.1 ประเด็นแรก วิธีการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก แบ่งเป็น การจัดสวัสดิการแบบให้เปล่า โดยการจัดสรรเงินงบประมาณดำเนินการประจำปีหรือกำไรสุทธิของสหกรณ์ อีกวิธีเป็นแบบให้สมาชิกเป็นผู้จ่ายเงินเพื่อจัดสวัสดิการของตน โดยสหกรณ์เป็นผู้อำนวยความสะดวกให้แก่สมาชิก เช่น การประกันชีวิต การประกันสุขภาพ

2.3.2 ประเด็นที่สอง รูปแบบการจัดสวัสดิการแก่สมาชิก

1) การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือครอบครัวสมาชิก เช่น

(1) การให้ทุนการศึกษานูตรสมาชิกที่ยากจน และ เรียนดี

- (2) การจัดประกันการเจ็บป่วยเป็นกลุ่ม
- (3) สวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกที่เจ็บป่วย คลอดบุตร
- 2) การจัดสวัสดิการเพื่อช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่สมาชิก เช่น.-
 - (1) โครงการฌาปนกิจสงเคราะห์
 - (2) โครงการประกันชีวิตหมู่
 - (3) โครงการประกันหนี้สมาชิก
- 3) การจัดสวัสดิการเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายสมาชิก เช่น.-
 - (1) การให้สิทธิในการซื้อสินค้าราคาถูก
 - (2) การจัดบริการรถรับ - ส่ง
 - (3) การจัดสถานที่เลี้ยงเด็ก

2.3.3 ประเด็นสุดท้าย การจัดสวัสดิการแก่สมาชิกต้องคำนึงถึงกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเภทรูทกิจนั้น ได้แก่

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
- ประมวลกฎหมายอาญา
- ประมวลกฎหมายรัชฎาการ
- ประมวลกฎหมายที่ดิน
- พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
- พระราชบัญญัติประกันสังคม
- กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง ระเบียบ และ ข้อบังคับ

3. แนวคิดเกี่ยวกับการออม และพฤติกรรมการออม

3.1 ความหมายของการออม ได้มีผู้ให้ความหมายของการออมไว้หลากหลาย ผู้ศึกษาขอนำเสนอ ดังต่อไปนี้

สุพัตรา สุภาพ (2536,น.36) ให้ความหมายของการออมไว้ว่า “การออม คือ การ สงวนเก็บงำเพื่อจะได้มีโอกาสเก็บสะสมให้มามากขึ้น หรือสามารถสร้างหลักฐานให้มีวันข้างหน้า เช่น ถ้าเราไม่มีบ้าน ก็ต้องพยายามเก็บเงินเพื่อสามารถจะใช้เงินนั้นผ่อนบ้าน หรือมีบ้านของตัวเอง ไม่ต้องเช่าหรืออาศัยใครอยู่ตลอดไป การออมจึงเป็นผลดีแก่ตนและครอบครัวและชาติในที่สุด และยังมีผู้ใช้คำที่ให้ความหมายใกล้เคียงกับคำว่าออม คือ คำว่าประหยัด คือ การรู้จักใช้จ่ายเงินทองและสิ่งของในทางที่ถูกที่ควรไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ทำอะไรเกินตัว รู้จักประมาณรายได้และรายจ่ายให้สมดุล

กัน หรือรู้จักสะสมเงินทองเพื่ออนาคตของตนเอง การรู้จักเลือกใช้จ่ายในทางที่ทำความพอใจให้กับตนเองและไม่เดือดร้อนฐานะความเป็นอยู่ของตน”

ภราดร ปรีดาศักดิ์ (2549, น.368) ให้ความหมายของการออมไว้ว่า “การออม คือ การกั้นเงินรายได้ส่วนหนึ่งเอาไว้ โดยมีได้นำเงินรายได้ส่วนนี้ออกไปใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อจะเก็บเงินนั้นไว้ใช้จ่ายในอนาคต รายได้ส่วนนี้จึงเรียกว่า เงินออม”

ปรารธนา หลีกภัย (2551, น.323) ให้ความหมายของการออมไว้ว่า “การออม หมายถึง การเก็บสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อยให้พอกพูนขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสะสมเงินเพื่อให้พอกพูนในระยะสั้น เพื่อไว้ใช้จ่ายยามฉุกเฉิน โดยมีวิธีการสะสมเป็นเงินฝากธนาคารและบริษัทเงินทุนซึ่งการออมจะมีความเสี่ยงต่ำมีสภาพคล่องสูง และมีผลตอบแทนเป็นดอกเบี้ย”

โดยสรุป “การออม หมายถึง ส่วนของรายได้ที่เหลืออยู่ หรือที่กันเอาไว้ไม่นำมาใช้จ่ายในการบริโภคและอุปโภคในปัจจุบัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อเก็บไว้ใช้จ่ายในอนาคต เช่น ในยามป่วยไข้ เมื่อแก่ชราหรือลงทุน เป็นต้น”

3.2 เหตุผลของการออม การตัดสินใจที่จะออมเงินของครัวเรือนนั้นมีเหตุผลหลายประการ โดยแต่ละคนอาจจะมีเหตุผลแตกต่างกันออกไป แต่โดยรวมแล้ว การตัดสินใจที่จะออมก็มักประกอบไปด้วยเหตุผล ดังต่อไปนี้ (วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์, 2531, น.33-35)

1) เพื่อใช้จ่ายในยามชรา เป็นเหตุผลประการสำคัญในการเก็บออมของคนทั่วไป ซึ่งรู้ดีว่าในยามชราแล้วรายได้จากการทำมาหาเลี้ยงชีพจะต้องลดลง หรืออาจจะหมดไปเลยก็ได้ จึงจำเป็นต้องมีการเก็บออมไว้ในขณะที่ตนเองยังมีรายได้ในระดับที่จะออมได้

2) เพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ยามฉุกเฉินที่เกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันมาก่อนซึ่งจำเป็นจะต้องมีการเก็บออมไว้เช่นกัน

3) เพื่อไว้ใช้จ่ายสำหรับการศึกษา การเก็บออมไว้เพื่อการศึกษา นั้น อาจจะเป็นการศึกษาสำหรับตนเองหรือสำหรับบุตรหลานก็ได้ โดยผู้ที่วางแผนชีวิตที่ดีจะต้องพยายามเพิ่มพูนความรู้ความสามารถด้วยการพยายามให้มีการศึกษาสูงขึ้น ทั้งของตนเองและบุตรหลานดังนั้นการเก็บออมไว้เพื่อเหตุผลนี้จึงเป็นสิ่งจำเป็นมิใช่น้อย

4) เพื่อไว้ใช้จ่ายในการซื้อที่อยู่อาศัย ที่อยู่อาศัยเป็นหนึ่งในปัจจัยสี่ที่จำเป็นแก่การดำรงชีวิต สำหรับผู้ที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง เมื่อใดที่มีรายได้เหลือจากการบริโภคที่จำเป็นผู้นั้นจะต้องเก็บออมไว้เพื่อเหตุผลนี้อย่างแน่นอน

5) เพื่อซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการประกอบอาชีพ ผู้มีอาชีพที่จำเป็นต้องอาศัยอุปกรณ์บางอย่างในการประกอบอาชีพ เช่น ชาวไร่, ชาวนา ฯลฯ มักจะพยายามทำการเก็บออมรายได้ส่วนหนึ่งไว้ซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นแก่อาชีพดังกล่าว เพราะอุปกรณ์เหล่านั้นจะทำให้การประกอบอาชีพของตนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

6) เพื่อไว้ใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวร สินค้าถาวรในปัจจุบันเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในการครองชีพ เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้าน, รถยนต์, เครื่องเสียง ฯลฯ ซึ่งบุคคลทั่วไปมักปรารถนาจะมีไว้เพื่อความความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต ดังนั้น การเก็บออมเพื่อเหตุผลนี้มักเกิดขึ้นเสมอๆ

7) เพื่อให้ได้มาสำหรับหลักประกันบางอย่าง หลักประกันบางอย่างในที่นี้ ได้แก่ การประกันชีวิต ประกันภัย ประกันอุบัติเหตุ ฯลฯ ซึ่งถ้าบุคคลใดประสบพิบัติ โดยไม่คาดฝันในกรณีต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น หลักประกันเหล่านั้นจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้ ฉะนั้น การออมในรูปแบบของการส่งเบี้ยประกันเพื่อให้ได้หลักประกันบางอย่างจึงมีอยู่เสมอ

8) เพื่อหาผลประโยชน์ ผลประโยชน์ที่นี้ คือ ผลตอบแทนที่จะได้จากการออม เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนลด ฯลฯ นั่นเอง ดังนั้นกล่าวอย่างง่ายๆ ได้ว่า เหตุผลในการออมตามเป้าหมายนี้ก็คือ ความต้องการผลประโยชน์จากการเก็บออมนั่นเอง และโดยทั่วไป ผู้มีรายได้สูงถึงระดับหนึ่งจะสามารถทำการออมเพื่อวัตถุประสงค์นี้ได้

9) เพื่อจัดตั้งธุรกิจ อาจเป็นเหตุผลอีกประการหนึ่งในการเก็บออมของครัวเรือนก็ได้ เพราะเชื่อว่าการประกอบธุรกิจจะทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ทำธุรกิจดีขึ้น เมื่อผู้ใดมีคู่ทางจะประกอบธุรกิจได้ก็ย่อมพยายามที่จะกระทำ โดยปัจจัยที่สำคัญในการประกอบธุรกิจก็คือ เงินทุน ดังนั้น การออมจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะได้เงินทุนมาประกอบทางธุรกิจสมดังความตั้งใจ

10) เพื่อใช้จ่ายในการซื้อเครื่องประดับ อาจเป็นเหตุผลในการออมอย่างหนึ่งของผู้ที่มิรสนิยมในการประดับเครื่องแต่งกาย โดยถ้าเมื่อใดที่อยู่ในฐานะจะออมได้ผู้มิรสนิยมดังกล่าวจะออมไว้เพื่อการนี้โดยเฉพาะทีเดียว

11) เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมทางด้านสังคม ในระบบสังคมไทย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคม เช่น การให้ของขวัญวันเกิด แต่งงาน ขึ้นบ้านใหม่ ฯลฯ มักเกิดขึ้นอยู่เสมอและไม่ได้คาดคะเนมาก่อน ผู้ที่วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในครอบครัวอย่างดี จึงมักกันเงินส่วนหนึ่งไว้เพื่อกิจกรรมนี้ เงินส่วนนี้ก็คือเงินออมนั่นเอง

12) เพื่อเก็บไว้เป็นมรดกของบุตรหลาน ถือว่าเป็นค่านิยมของสังคมไทย บิดามารดาและปู่ย่าตายาย มักจะมีมรดกไว้ให้ลูกหลานในอนาคต เพราะค่านิยมดังกล่าวนี้จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้มีความสามารถจะออมได้ เก็บออมไว้เป็นมรดกของลูกหลาน

13) เพื่อไว้ใช้จ่ายในกิจกรรมอื่นๆ เช่น ออมไว้เพื่อใช้จ่ายในการสมรส เพื่อท่องเที่ยว เพื่อทำบุญ ฯลฯ เหล่านี้เป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดการเก็บออมขึ้นได้ทั้งสิ้น

3.3 ลักษณะการออมในประเทศไทย ลักษณะการออมในประเทศไทย แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังต่อไปนี้.- (สำนักงานนโยบายการออมและการลงทุน, 2560)

3.3.1 การออมทางตรง เป็นการออมที่เกิดขึ้นจากผู้มีเงินออม (ผู้ที่มีรายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย) ซึ่งทำการออมผ่านเครื่องมือการออมรูปแบบต่างๆ ได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านนายหน้าหรือตัวกลางทางการเงิน ดังนั้น จึงทำให้ผู้ออมทราบว่าผู้ที่มีความต้องการเงินทุนเอาเงินไปลงทุนในรูปแบบใดบ้าง ดังนั้น จึงพบว่าการออมทางตรงในระบบเศรษฐกิจไทย หมายถึง การออมที่อยู่ในตลาดการเงินประเภทต่างๆ อันได้แก่ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ศูนย์ซื้อขายตราสารหนี้แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ใหม่ รวมทั้งการออมในระบบสหกรณ์

3.3.2 การออมทางอ้อม เป็นการออมที่ผู้มีเงินออมทำการออมผ่านเครื่องมือการออมประเภทต่างๆ ที่เสนอโดยตัวกลางทางการเงินในตลาดการเงิน ซึ่งส่วนใหญ่ ได้แก่ สถาบันการเงินได้ออกเครื่องมือทางการเงินเพื่อมาทำการระดมเงินออมจากหน่วยเศรษฐกิจต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ หลังจากที่ตัวกลางทางการเงินได้ทำการระดมเงินออมมาแล้ว ตัวกลางทางการเงินได้นำเงินออมเหล่านั้นมาให้ผู้ที่มีความต้องการเงินทุนกู้ยืมเพื่อนำไปลงทุนในโครงการลงทุนของตนเองต่อไป ดังนั้น ผู้ที่ออมเงินจะไม่สามารถทราบได้ว่าผู้ที่ทำการกู้เงินไปลงทุนนั้น นำไปลงทุนทำอะไร และผู้ใดเป็นผู้กู้เงิน และการออมทางอ้อมจะประกอบไปด้วย การออมแบบผูกพันและการออมแบบไม่ผูกพัน ดังต่อไปนี้

1) การออมแบบผูกพัน คือ การออมที่สัญญาการออมระหว่างผู้ออมกับตัวกลางทางการเงินมีความยาวนาน ผู้ออมไม่สามารถเรียกคืนเงินออมของตนเองได้จนกว่าจะครบกำหนดสัญญา ส่วนใหญ่การออมประเภทนี้จะเป็นผู้ที่ออมเงินไว้ใช้ในยามชราภาพ ซึ่งการออมแบบผูกพันนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่-

(1) การออมแบบผูกพันที่เกิดจากการบังคับ ซึ่งเกิดจากการที่รัฐบาลกำหนดให้มีการออม โดยที่รัฐบาลมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดการออมเพื่อการชราภาพขั้นพื้นฐานสำหรับแรงงานในภาคต่างๆ ได้แก่ ระบบกองทุนประกันสังคมเป็นการออมภาคบังคับของภาคเอกชน และการออมในกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) ซึ่งเป็นการออมภาคบังคับของข้าราชการ

(2) การออมแบบผูกพันที่เกิดขึ้นแบบสมัครใจ คือ การออมที่เกิดจากการที่ผู้ออมต้องการที่จะออมเอง โดยที่ไม่ได้ถูกบังคับ ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่ผู้ออมต้องการออมเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการออมในแบบบังคับ เพื่อให้ได้ปริมาณเงินออมเพื่อการเกษียณอายุของตนเองเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มั่นใจว่าปริมาณเงินออมจะมีเพียงพอ

(2) การออมแบบไม่ผูกพัน คือ การออมที่สัญญาผูกพันระหว่างผู้ออมกับตัวกลางทางการเงินนั้นไม่ยาวนาน ผู้ออมสามารถเรียกคืนเงินออมที่ฝากไว้กับตัวกลางทางการเงินเมื่อใดก็ได้ ได้แก่ การออมผ่านสถาบันการเงินต่างๆ

3.3.3 รูปแบบการออมในสถาบันการเงิน

สถาบันการเงิน หมายถึง สถาบันที่ทำหน้าที่ระดมเงินออมจากประชาชน ให้ผู้ที่ต้องการกู้ยืม เพื่อการลงทุน การบริโภค หรือการประกอบธุรกิจต่างๆ และรับภาระความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมแทน โดยอาศัยเครื่องมือตราสารทางการเงิน สถาบันการเงินจึงทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่าง ผู้ออมและผู้ลงทุนโดยมีกฎหมายคุ้มครองจึงทำให้สามารถลดการเอาเปรียบจากผู้เป็นเจ้าของ และสถาบันการเงิน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสถาบันการเงินได้เป็น 2 ประเภทดังต่อไปนี้

1) สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ คือ สถาบันการเงิน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งที่ช่วยระดมเงินออมจากเอกชน ธุรกิจ และรัฐบาล เพื่อนำไปบริการเงินกู้แก่เอกชน ธุรกิจ หรือรัฐบาล ที่มีความต้องการเงินทุนไปลงทุน ซึ่งประกอบไปด้วย-

(1) ธนาคารกลาง (Central Bank) คือ ธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีลักษณะสำคัญ คือ การไม่แสวงหากำไรจากการประกอบบริการและไม่ทำธุรกิจโดยตรงกับประชาชน ธนาคารกลางมีหน้าที่เป็นผู้ออกธนบัตร โดยมีสินทรัพย์เป็นทุนสำรอง และควบคุมดูแลจำนวนธนบัตรที่ผลิตออกมาสู่ระบบเศรษฐกิจ ดูแลรักษาทุนสำรองระหว่างประเทศ เป็นนายทะเบียนธนาคารของธนาคารพาณิชย์และธนาคารของรัฐบาล ทำหน้าที่รับฝากเงิน และให้กู้แก่ธนาคารพาณิชย์และรัฐบาลทำการควบคุมสถาบันการเงินให้ดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมาย ควบคุมปริมาณเงินภายในประเทศตามนโยบายการเงิน รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาเติบโตของเศรษฐกิจและกำหนดอัตราดอกเบี้ยนโยบาย

(2) ธนาคารพาณิชย์ (Commercial Bank) คือ สถาบันการเงินที่ประกอบธุรกิจประเภทรับฝากเงินที่ต้องจ่ายคืนเมื่อทวงถามหรือเมื่อสิ้นระยะเวลาที่ได้กำหนดไว้ และใช้ประโยชน์จากเงินนั้น โดยการให้กู้ยืม ชื้อขายหรือเก็บเงินตามตั๋วเงิน หรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นๆ ซึ่งธนาคารพาณิชย์เป็นสถาบันการเงินที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบบริการธนาคารพาณิชย์และหมายรวมถึงสาขาของธนาคารต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบบริการธนาคารพาณิชย์ด้วย และธนาคารพาณิชย์ถือเป็นสถาบันการเงินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย เนื่องจากสามารถระดมเงินออมจากประชาชนได้มากที่สุด

(3) ธนาคารพิเศษ หรือธนาคารที่จัดตั้งขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เฉพาะอย่าง ประกอบด้วย ธนาคารออมสิน, ธนาคารอาคารสงเคราะห์, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.), ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Export-import Bank of Thailand) และ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย

2) สถาบันการเงินอื่นที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์

สถาบันการเงินที่ไม่ใช่ธนาคาร จัดเป็นสถาบันการเงินอื่นๆ นอกเหนือจากธนาคารพาณิชย์และธนาคารกลางที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับด้านสินเชื่อ เนื่องจากการลงทุนของประเทศเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมิสถาบันการเงินที่เป็นตัวกลางในการทำธุรกรรมทางการเงินมากยิ่งขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการค้าระหว่างประเทศ และการลงทุนระหว่างประเทศ ซึ่งสถาบันการเงินประเภทธนาคารซึ่งมีบทบาทหน้าที่ และวิธีการดำเนินงานที่ค่อนข้างเข้มงวด รัดกุม และยังคงควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการหลายประเภทที่ต้องการลงทุน ผู้ที่ต้องการออมทรัพย์และผู้ที่ต้องการการค้า ที่ต้องการลงทุนให้สามารถหาเงินลงทุนได้จากการระดมเงินออมอีกทางหนึ่ง สถาบันการเงินประเภทที่ไม่ใช่ธนาคารพาณิชย์ (Non-bank Financial Institutions) จะประกอบด้วยสถาบันต่างๆ 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

(1) บริษัทเงินทุน (Finance Company) คือ บริษัทจำกัดที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ประกอบการกู้ยืมหรือรับเงินจากประชาชน แล้วนำไปใช้ในกิจการ 4 ประเภท คือ ธุรกิจเงินทุนเพื่อการพาณิชย์ ธุรกิจเงินทุนเพื่อการพัฒนา ธุรกิจเงินทุนเพื่อการจำหน่ายและการบริโภค และธุรกิจเงินทุนเพื่อการเคหะ

(2) บริษัทหลักทรัพย์ (Securities Companies) คือ บริษัทที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังให้ดำเนินธุรกิจ ดังนี้ การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ กิจการค้าหลักทรัพย์ การเป็นที่ปรึกษา และจัดจำหน่ายหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ที่ต้องการซื้อขายหลักทรัพย์ต้องซื้อขายผ่านบริษัทหลักทรัพย์เท่านั้น

(3) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) (Mutual Fund Management Companies) คือ กองทุนรวมที่เกิดจากการนำเงินของแต่ละคนที่เรียกว่าผู้ลงทุนรายย่อยมารวมกันให้เป็นก้อนใหญ่ และเงินกองดังกล่าวจะถูกบริหาร โดยการนำไปลงทุนในหลักทรัพย์โดยมืออาชีพ

(4) ประกันชีวิต (Life Insurance Companies) คือ บริษัทที่ดำเนินธุรกิจการประกันชีวิต ด้วยการประกันภัยตลกลงจะชดใช้เงินจำนวนหนึ่งให้กับผู้รับประโยชน์หรือทายาทเมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตลง หรืออาจจ่ายเงินให้แก่ผู้เอาประกันภัยเองในกรณีที่ผู้เอาประกันภัยมีอายุยืน

ยาวจนถึงเวลาที่ตกลงกันไว้ในสัญญา โดยผู้เอาประกันภัยยินยอมจ่ายเบี้ยประกันภัยให้แก่ผู้รับประกันภัย การระดมเงินทุนของบริษัทประกันชีวิต จึงเป็นการขายกรมธรรม์ประกันชีวิตที่ผู้ซื้อหรือผู้เอาประกันภัยจะจ่ายค่าเบี้ยประกันภัยเป็นงวดๆ

(5) กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (Provident Fund) คือ กองทุนซึ่งลูกจ้างและนายจ้างร่วมกันจัดตั้งขึ้นและได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ.2530 ประกอบด้วยเงินที่ลูกจ้างจ่ายสะสม และ เงินที่ฝ่ายนายจ้างจ่ายสมทบ ซึ่งเป็นการออมเงินไว้เพื่อเป็นหลักประกันลูกจ้างในกรณีที่ลูกจ้างเสียชีวิต ออกจากงาน เกษียณอายุหรือลาออกจากกองทุน

(6) กองทุนประกันสังคม (Social Security Fund) คือ การสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตในกลุ่มของสมาชิกที่เข้าร่วม โครงการเพื่อรับผิดชอบในการเฉลี่ย ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเจ็บป่วย เสียชีวิต ทูพพลภาพที่ไม่ได้เกิดเนื่องจากการทำงาน, การคลอดบุตร, สงเคราะห์บุตร, ชราภาพ และการว่างงาน เพื่อให้ได้รับการรักษาพยาบาล และมีรายได้อย่างต่อเนื่อง โดยนายจ้าง, ลูกจ้าง และรัฐบาล เป็นผู้จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคม

3) การออมในรูปสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน เป็นการนำเงินออมไปทำการลงทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่ดีที่สุดกลับคืนมา การออมโดยการซื้ออสังหาริมทรัพย์และสิ่งสินทรัพย์ที่มีค่าอื่นๆ อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ เพชร พลอย พระเครื่อง ทั้งนี้ สิ่งที่ต้องการคำนึงถึงควบคู่กันอยู่เสมอในการนำเงินออมไปลงทุน คือ อัตราผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์ หรือหลักทรัพย์แต่ละประเภท

การออมโดยการลงทุนในสินทรัพย์สำหรับผู้ที่มีเงินเหลือ และต้องการออมเงินไว้ในสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และเป็นสินทรัพย์ที่จับต้องได้ ซึ่งเป็นการสะสมความมั่นคงทางการเงินในระยะยาวได้

การออมโดยการลงทุนในที่อยู่อาศัยนั้น เมื่อเริ่มทำงานและมีรายได้ ก็ควรเริ่มต้นคิดวางแผนทางการเงินเพื่อการซื้อที่อยู่อาศัยก่อนเรื่องอื่นๆ เนื่องจากการซื้อที่อยู่อาศัยนั้นได้ประโยชน์มากกว่าการลงทุนอื่นๆ นั่นก็คือเป็นการออมที่ปลอดภัยกว่าการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นๆ และ โอกาสที่จะประสบกับการขาดทุนนั้นค่อนข้างน้อย เนื่องจากโดยปกติแล้ว ราคาบ้านและที่ดินมักมีราคาสูงขึ้นเรื่อยๆ ตามภาวะของเงินเฟ้อ

การออมโดยการลงทุนในที่ดิน และอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากดอกเบี้ยเงินฝากในสถาบันการเงินต่างๆ ยังอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ดังนั้น การออมโดยการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ จึงเป็นช่องทางในการออมที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า รวมถึงสามารถเก็งกำไรได้ด้วย และถ้าหากว่ามีเงินเหลือที่หักจากค่าใช้จ่ายจำนวนมาก การออมในอสังหาริมทรัพย์จึงเป็นทางเลือก

ที่คุ้มค่า เนื่องจากสามารถให้ผลตอบแทนเป็นค่าเช่าได้ เช่น การซื้อคอนโดมิเนียมในย่านใจกลางเมือง และมีส่วนต่างจากราคาซื้อขายเปลี่ยนมือก็สร้างผลตอบแทนสูง

การออมโดยการซื้อทองคำ เครื่องประดับ การออมโดยการซื้อสินทรัพย์เหล่านี้มักจะมีราคาสูงขึ้นเมื่อเวลาผ่านไป จึงนับได้ว่าเป็นการออมหรือการลงทุนเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภาวะเงินเฟ้อได้ โดยเฉพาะ เพชร ทองคำ อัญมณี และเครื่องประดับจะมีมูลค่าสูง และมีต้นทุนในการดูแลรักษาต่ำ

3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการออม ปัจจัยที่กำหนดการออมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน ได้แก่ (อุสาคี แซ่มสุวรรณ, 2544: 36)

3.4.1 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

1) รายได้ ซึ่งกำหนดการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ คือ ระดับรายได้ หมายถึงขนาดหรือปริมาณของรายได้ที่มีผลกระทบต่อออมในทิศทางเดียวกัน นั่นคือ การออมจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็นรายได้ระยะสั้นหรือรายได้ปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นระยะเดียวกันกับการออม และรายได้ระยะยาว ซึ่งอาจอยู่ในรูปรายได้ตลอดอายุขัย รายได้เปรียบเทียบกับกลุ่มคนในสังคม รายได้ในอดีต รายได้ถาวร รายได้ที่เป็นตัวเงิน รายได้ชั่วคราว และรายได้ซึ่งสามารถใช้จ่ายได้จริงหลังหักภาษีแล้ว และรายได้ต่อหน่วย ได้แก่ รายได้ต่อหัว และรายได้สุทธิที่แท้จริงต่อหัว รายได้ดังกล่าวจะมีผลต่อการออมในทิศทางเดียวกันเช่นกัน และแหล่งรายได้ คือ รายได้เป็นค่าจ้าง เป็นเงินเดือน เป็นกำไร และผลตอบแทนจากทรัพย์สิน ซึ่งก็จะกำหนดการออมในทิศทางที่แปรเปลี่ยนไปตามรายได้ดังกล่าว

2) ทรัพย์สิน เป็นปัจจัยที่สำคัญชนิดหนึ่งในการกำหนดขนาดการออม โดยบุคคลหรือระบบเศรษฐกิจที่มีปริมาณการสะสมทรัพย์สินไว้สูงจะมีความสามารถในการออมสูงตามไปด้วย โดยทรัพย์สินที่กำหนดเป็นการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ ทรัพย์สินสุทธิทั้งหมด ทรัพย์สินสภาพคล่อง ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อหัว ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อรายได้

3) ลักษณะการกระจายรายได้ในกลุ่มชน ซึ่งมีผลต่อการออมเช่นกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้สูงขึ้นย่อมจะมีการออมสูง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการกระจายรายได้ การออมก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายรายได้

4) ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งได้มีการศึกษาจนสามารถสรุปได้ว่า ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อขนาดการออมได้ด้วย นั่นคือ เมื่อปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็จะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

5) อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน เป็นที่เชื่อกันว่ามีผลต่อการออม โดยเฉพาะการออมที่สถาบันการเงินต่างๆ นั้นพบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็จะเพิ่มขึ้น ดังนั้น อัตราดอกเบี้ยหลายประเภทจึงเป็นตัวแปรในการกำหนดการออมในสถาบันการเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยของตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุน ส่วนอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ก็มีอิทธิพลต่อการออมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราดอกเบี้ย เช่น อัตราผลตอบแทนในพันธบัตรรัฐบาล อัตราผลตอบแทนจากหุ้นประเภทต่างๆ สูงขึ้น การออมเป็นหลักทรัพย์ดังกล่าวจะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม แนวคิดข้างต้นได้มีการถูกโต้แย้งไปอีกลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ บางครั้งอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูง การออมกลับลดลงก็มี ทั้งนี้เพราะเป้าหมายที่วางไว้ได้มาถึงเร็วขึ้น เมื่อรายได้ในรูปอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูงขึ้น การบริโภคจึงเพิ่มขึ้นขณะที่การออมลดลง

6) ระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งมีความสำคัญต่อภาวะเงินออมเช่นกัน ทั้งนี้เพราะการที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น จะทำให้ประชาชนต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อรักษาระดับการบริโภคของตนไว้ซึ่งเป็นผลทำให้การออมลดลง สำหรับระดับราคาที่มีผลต่อการออม ได้แก่ ระดับราคาสินค้าทั่วไป ระดับราคาสินค้าประเภทอาหาร การคาดคะเนระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อในอนาคต ซึ่งถ้ามีการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นแล้ว การบริโภคเพื่อหนีภาวะเงินเฟ้อในอนาคตจะเพิ่มขึ้นจนทำให้ระดับการออมต้องลดลง

7) การบริโภค อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยโดยตรงที่กำหนดการออม เพราะถ้าการบริโภคเพิ่มขึ้นการออมจะลดลง สำหรับการบริโภคที่มีอิทธิพลต่อการออม คือ การบริโภคในปัจจุบัน การบริโภคในอดีต การบริโภคที่แท้จริงต่อหัว

8) ภาษี ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการออมได้ เพราะการที่ภาษีเพิ่มขึ้น รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงของประชาชนจะลดน้อยลง การออมจึงลดลงตามไปด้วย และภาษีที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการออม คือ ภาษีทางตรง, ภาษีดอกเบี้ย และ เงินปันผล

9) จำนวนสาขาของสถาบันการออม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเช่นกัน เพราะการเพิ่มจำนวนสาขาของสถาบันการออมจะทำให้ประชาชนเข้าถึงการออมได้ง่ายขึ้น

3.4.2 ปัจจัยทางสังคม ถูกยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการออมไม่น้อยไปกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการออมของครัวเรือนนั้นจะมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรที่กำหนดตัวหนึ่งโดยปัจจัยในทางสังคมที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม ได้แก่

1) จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว จะเป็นตัวกำหนดว่าครัวเรือนจะออมได้หรือไม่ถ้าจำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัวสูง โอกาสที่จะออมก็จะเป็นไปได้มากกว่าจำนวนผู้มีเงินได้น้อย

2) เป้าหมายการออม ผู้ที่มีเป้าหมายการออมมักจะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการออมสูงกว่าผู้ไม่มีเป้าหมายการออม

3) ทัศนคติในการบริโภค ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการบริโภคและส่งผลกระทบต่อ การออม

4) อายุ มีอิทธิพลต่อการออมตามทฤษฎีการบริโภคตามช่วงอายุขัย นั่นคือ ผู้มีอายุในวัยกลางคนจะมีการออมสูงกว่าในวัยต้นและบั้นปลายชีวิต

5) การศึกษา เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม โดยทั่วไปผู้มีการศึกษาสูงจะมีการวางแผนการออมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย ทั้งนี้ ผู้มีการศึกษาสูงจะมีระดับรายได้สูงกว่า

6) อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออม เพราะความแตกต่างในอาชีพจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างในรายได้ และบางอาชีพก็มีระบบอำนวยการออมไปในตัว

7) ขนาดครอบครัว จะมีผลต่อการออมโดยขนาดครัวเรือนใหญ่มีภาระค่าใช้จ่ายสูง จะมีระดับการออมที่น้อยกว่าขนาดของครัวเรือนเล็กที่มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำกว่า

8) ภูมิสถานในบ้านและที่ดิน เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะกระทบต่อการออม เพราะผู้ที่มีภูมิสถานในบ้านและที่ดินเรียบร้อยแล้ว ย่อมมีฐานะที่จะเก็บออมมากกว่าผู้ที่เป็นหนี้เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

9) สภาพภูมิอากาศและเขตที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออมที่สถาบันการออม เพราะความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินออม เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้มีการออมเพิ่มขึ้น

10) ความพร้อมของสถาบันการออม ที่ให้ความสะดวกทั้งระบบการออมและการติดต่อจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการออม

11) การโฆษณาและสิ่งจูงใจ เป็นผลให้ผู้ออมตื่นตัวและความต้องการที่จะออมมากขึ้นตามแรงโฆษณาและแรงจูงใจ

สรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม ประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ และ ปัจจัยทางสังคม

3.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม

3.5.1 ความหมายของพฤติกรรมการออม

บุษบง ศรีสันต์ (2542, น.8) ให้ความหมายของพฤติกรรมการออมไว้ว่า “พฤติกรรมการออม หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในการเก็บรายได้ส่วนที่เหลือเมื่อหักรายจ่ายแล้ว ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็นปริมาณการออมและรูปแบบการออม ซึ่งปริมาณการออม หมายถึง ปริมาณเงินออม โดยเฉลี่ยต่อเดือน และรูปแบบการออม หมายถึง ลักษณะการออมทรัพย์ที่จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ การออมในรูปแบบสินทรัพย์ทางการเงินทั้งในระบบและนอกระบบ และการออมในรูปแบบของสินทรัพย์ถาวร”

อัจฉรา ผ่องอุดม (2549,น.33) ให้ความหมายของพฤติกรรมการออมไว้ว่า “พฤติกรรมการออม หมายถึง การกระทำที่แสดงให้เห็นว่า มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับฐานะและเงินที่มีอยู่ ใช้จ่ายเงินอย่างประหยัดและมีการเก็บเงินได้ในรูปแบบต่างๆ เก็บออมรายได้และ/หรือรู้จักหารายได้เพิ่ม”

ปิยดา สมบัติวัฒนา (2550,น.7) ให้ความหมายของพฤติกรรมการออมไว้ว่า “พฤติกรรมการออม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกที่เกี่ยวข้องกับการออม ประกอบด้วย (1) การจัดสรรรายได้เพื่อเก็บเป็นเงินออมก่อนการใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (2) การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคตามความจำเป็นสอดคล้องกับรายได้และฐานะของตน และ (3) การจัดบันทึกรายรับและรายจ่ายเป็นประจำ”

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า “พฤติกรรมที่แสดงถึงการออม หมายถึง การเก็บหอมรอมริบ หรือ “ก้น” เงินรายได้ หรือ นำไปใช้อย่างระมัดระวัง”

3.5.2 เหตุจูงใจของการเกิดพฤติกรรมการออม

เหตุจูงใจของการเกิดพฤติกรรมการออม คือ.- (จารุณี บุญยะพงศ์ไชย, 2545, น.12)

1) การออมโดยสมัครใจ เป็นการออมที่เกิดขึ้นจากการคำนวณเปรียบเทียบประโยชน์ปัจจุบันประโยชน์อนาคตโดยหากเห็นว่าประโยชน์ในอนาคตมากกว่าก็ทำการออมและการใช้จ่ายใช้สอยรายได้มักจะขึ้นกับสภาพแวดล้อมที่จูงใจขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความเคยชินของตนซึ่งโดยทั่วไปคนเรามักจะตีค่าประโยชน์อนาคตต่ำกว่าที่ควรเป็นเสมอ

2) การออมโดยถูกบังคับ หมายถึง การที่เอกชนหรือประชาชนส่วนรวมถูกเหตุการณ์ ภายนอกบังคับให้ต้องงดจ่ายใช้สอยรายได้ทั้งหมด หรือแต่เพียงส่วนหนึ่งของตนโดยที่มาของการออมถูกบังคับนี้ตัวอย่างเช่น

(1) การออมซึ่งถูกบังคับโดยนิติบุคคล (ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท) ซึ่งธุรกิจมักจะหักส่วนของกำไรและส่วนของเงินปันผลเพื่อเป็นเงินทุนสะสมในการขยายกิจการ

(2) การออมซึ่งถูกบังคับโดยรัฐบาล เช่น กองทุนประกันสังคม มาตรการต้นภาษีเพื่อเป็นการสะสมทุนนำไปใช้ในกิจการอันเป็นส่วนรอบของประชาชน

(3) การออมซึ่งถูกบังคับโดยค่าของเงินลดลง เช่น เพื่อเกิดกรณีเงินเพื่อซื้อค่าของเงินจะลดลงราคาสินค้าปรับสูงขึ้นและกระทบโดยตรงต่อผู้มีรายได้ประจำซึ่งก็จะเป็นผลทำให้มีการบริโภคลดลง

3) การออมของสังคม หมายถึง การออมโดยส่วนรวมในสังคมฯ หนึ่งซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 4 ประการ ได้แก่

(1) ปริมาณรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ หากรายได้ประชาชาติเพิ่มสูงขึ้นย่อมสะท้อนถึงระบบเศรษฐกิจ เพราะเมื่อประชาชนมีอัตราการรายได้เพิ่มมากขึ้นแนวโน้มของการบริโภคจะเพิ่มขึ้นและอาจทำให้มีการออมมากขึ้น

(2) ระดับรายได้ของประชากร ซึ่งผู้ที่มีรายได้น้อยจะมีขีดความสามารถในการออมที่น้อยกว่าผู้ที่มีรายได้มาก ที่มีเงินเหลือมากพอในการออม

(3) ความรู้สึกของประชาชน เมื่อประชาชนคิดว่าเงินมีค่าขึ้นก็จะมีการออมมากขึ้นและในทางตรงข้ามเมื่อใดก็ตามที่เงินมีค่าน้อยลงคนจะออมน้อยลง เพราะหากเก็บไว้ก็จะมีแต่เสื่อมค่าโดยถ้าจะออมก็จะออมในรูปแบบที่ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ราคาจะเพิ่มสูงขึ้นหรือให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการถือเงินสด

(4) อัตราดอกเบี้ยนักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิก เชื่อว่า ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงคนจะออมมาก เมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำคนจะออมน้อยลง อย่างไรก็ตามนักเศรษฐศาสตร์สำนักเคนส์ เห็นว่า อัตราดอกเบี้ยมีอิทธิพลน้อยมากต่อการออมและได้อธิบายอีกว่าน้อยคนที่จะเปลี่ยนสภาพการใช้จ่ายหรือการออมทรัพย์สินด้วยเหตุผลที่อัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนไป

สรุปได้ว่า แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการออม เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการออม เพราะหากบุคคลมีแรงจูงใจในการออมเพื่อการใด ๆ ก็จะสามารถเป็นแรงผลักดันทำให้เกิดการออมได้ และมักจะแสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมการออม

3.6 พฤติกรรมการออมของครัวเรือน

พฤติกรรมการออมของครัวเรือนขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 7 ประการ ดังต่อไปนี้ (โสภณ โรจน์ธำรง, 2543, น.25)

3.6.1 สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เคนส์ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคหรืออีกนัยหนึ่ง คือ เงินออมระยะสั้น ซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้น ภายใต้ข้อสมมติว่าปัจจัยอื่นคงที่ ประชาชนมีความโน้มเอียงว่าจะใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

3.6.2 ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (Dependency Rate) จำนวนผู้พึ่งพิง เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออม เนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือนต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้นหรือในทางตรงกันข้าม บุคคลในวัยทำงานมีความโน้มเอียงที่จะออมสูง ดังนั้น หากอัตราส่วนประชากรในวัยทำงานสูงขึ้น จะมีผลให้อัตราการออมของครัวเรือนโดยรวมสูงขึ้น

3.6.3 สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) สาระสำคัญของสมมติฐานข้อนี้ คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิตและบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำแต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้น บุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคน จะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงานและช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

3.6.4 อาชีพ สมมติฐานของกาลดอร์ ซึ่งให้เห็นว่าปัจจัยทางด้านแหล่งที่มาของเงินได้ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน โดยกาลดอร์ซึ่งเป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ทำการศึกษา โดยการแยกการออมออกเป็นสองกลุ่ม คือ การออมของนายทุนกับการออมของกรรมกร ผลการศึกษาปรากฏว่า ความโน้มเอียงในการออมของหน่วยสุดท้ายของนายทุนมีค่าสูงกว่าความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายของกรรมกร

3.6.5 เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างทางด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้ก็เพราะว่าปัจจัยที่กำหนดความสามารถ สิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน รวมทั้งระดับการพัฒนาของสินค้าอุปโภคก็แตกต่างกันมากระหว่างในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล

3.6.6 ระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการจ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวมทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น อีกในหนึ่งระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้น ไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงาน หรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

3.6.7 ปัจจัยอื่นๆ นอกจากพฤติกรรมการออมจะถูกกำหนดจากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วยังถูกกำหนดจาก

1) ความอยากออมหรือค่านิยมเป็นการสร้างปลูกฝังวัฒนธรรมการออมดังเช่นในประเทศญี่ปุ่น

2) ความสะดวกที่จะออม คือ บริการต่างๆ อาทิ บันทึบบทสถาบันการเงินมีผลต่อการออมในทางบวกปรากฏว่า ประเทศญี่ปุ่น ประเทศมาเลเซีย และประเทศไทย มีข้อสังเกตว่า บันทึบบทของสถาบันการเงินอาจมีผลต่อการออมในครัวเรือนได้ ทั้งนี้เพราะในระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันทางการเงินเร่งการขยายกิจการในทางการเงินให้อยู่ในลักษณะที่ขาดความสมดุลโดยจะเน้นการขยายขอบเขตบริการการให้สินเชื่อมากกว่าการระดมเงินฝาก จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อ

ประสิทธิภาพในการระดมเงินออมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้นจากการที่ตลาดเงินมีเครื่องมือเพื่อการออมหลากหลายมากขึ้น

3) สิ่งจูงใจในการออม คือ ผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการออม อาทิ มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีที่มีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏในประเทศญี่ปุ่น, ประเทศสิงคโปร์, ประเทศมาเลเซีย และประเทศไทย ในขณะที่อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจให้ออมเฉพาะในครัวเรือนที่มีรายได้สูงมากเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นส่วนน้อยของสังคม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยจึงไม่ค่อยมีผล

3.6.8 สถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการออม ได้แก่

- 1) ระบบประกันสังคมมีผลต่อการออมในทางลบ พบในประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา
- 2) ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบำนาญ ส่งเสริมการออม พบในประเทศอังกฤษ, ประเทศแคนาดา, ประเทศสิงคโปร์ และ ประเทศมาเลเซีย

4. บริบทสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา จัดทะเบียนเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2542 ณ ปีบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม พ.ศ.2559 สหกรณ์มีสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 3,340 คน ด้วยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ พนักงานสหกรณ์ และเจ้าหน้าที่ ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทำให้ฐานะของสหกรณ์มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จนถึงปัจจุบัน โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ภายในนครหาดใหญ่ เลขที่ 37,39 ถนนโชติวิทยายุทธ 4 ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา รหัสไปรษณีย์ 90110 ซึ่งเดิมแรก มีความประสงค์จะจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พนักงานที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์รู้จักออมทรัพย์และสร้างสรรค์ชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นผลให้การดำเนินงานของสหกรณ์เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจการตามแนวทางของสหกรณ์ จนถึงปัจจุบัน (สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด, 2560)

การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในรอบ 1 ปีบัญชีจะเริ่มต้นจากวันที่ 1 มกราคมของทุกปี และสิ้นสุดปีบัญชีในวันที่ 31 ธันวาคมของทุกปี ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินงานมี 2 ธุรกิจ ประกอบด้วย

- 1) ธุรกิจสินเชื่อ โดยให้สมาชิกกู้ยืมเงิน 3 ประเภท คือ เงินกู้สามัญ, เงินกู้พิเศษ และเงินกู้ฉุกเฉิน

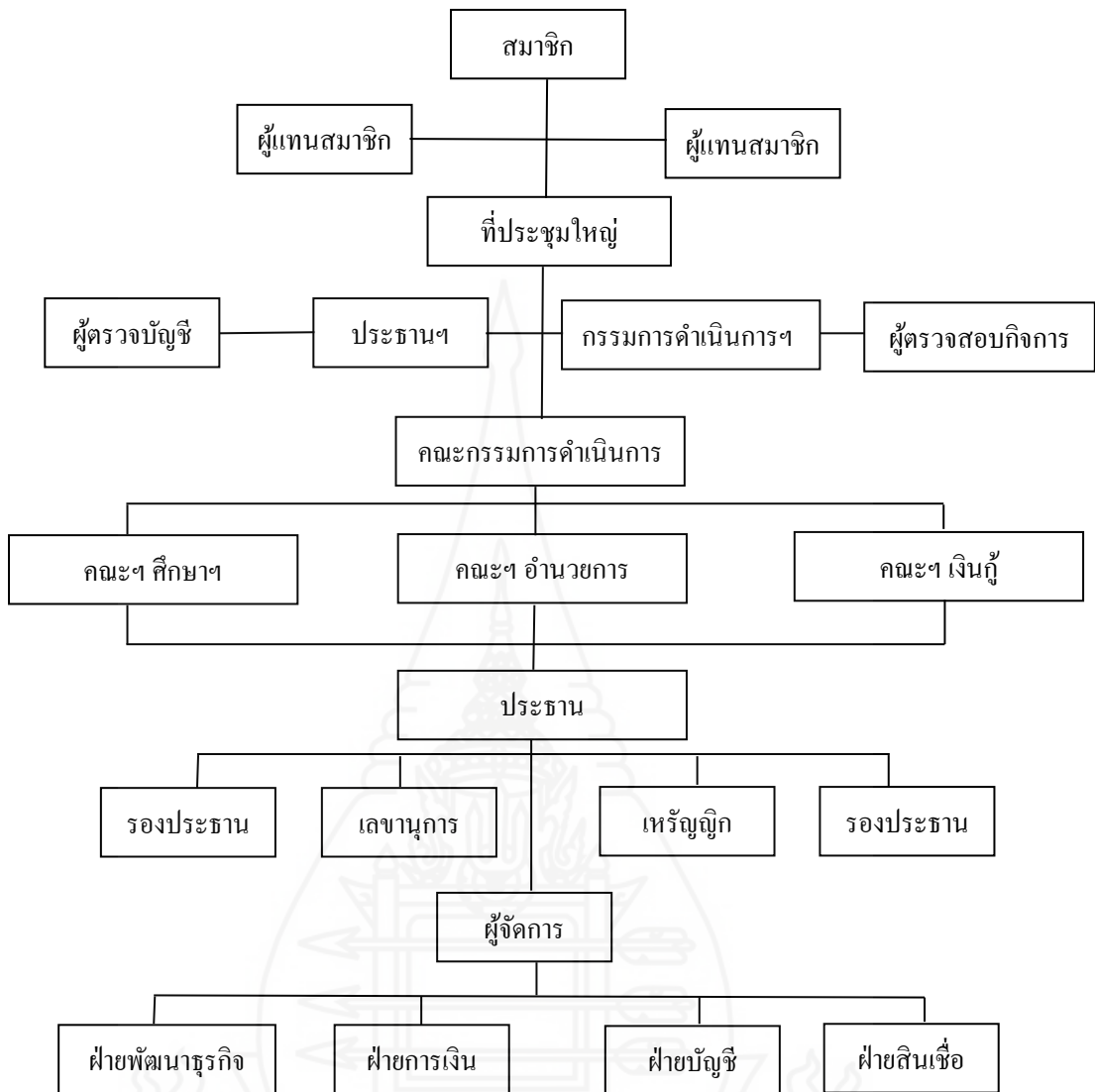
2) ธุรกิจเงินรับฝาก โดยสหกรณ์รับเงินฝากจากสมาชิก 2 ประเภท คือ เงินฝากออมทรัพย์ และ เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ

ข้อมูลเปรียบเทียบทุนดำเนินงาน 3 ปี

	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559	
	บาท	%	บาท	%	บาท	%
ทุนดำเนินงานทั้งสิ้น	381,472,698.63	100.00	394,934,298.31	100.00	430,759,454.77	100.00
ทุนภายนอก	9,238,168.67	2.43	9,518,831.27	2.41	9,656,861.51	2.25
ทุนภายใน	372,234,529.96	97.57	385,415,467.04	97.59	421,102,593.26	97.75
- ทุนของสหกรณ์เอง	179,278,930.06	47.00	183,187,104.62	46.38	193,949,927.76	45.02
- เงินรับฝาก	192,955,959.90	50.57	202,228,380.42	51.21	227,152,665.50	52.73
*เงินรับฝากออมทรัพย์	31,232,520.20	16.19	35,073,564.56	17.35	46,135,210.31	20.30
*เงินรับฝากออมทรัพย์พิเศษ	136,306,515.00	70.65	137,812,515.00	68.15	144,665,515.00	63.69
*เงินรับฝากออมทรัพย์เป้าหมาย	16,552,364.70	8.58	19,630,800.86	9.70	24,815,440.19	10.93
*เงินรับฝากออมทรัพย์สินทวี	8,864,200.00	4.60	9,711,500.00	4.80	11,536,500.00	5.08

จากข้อมูลเปรียบเทียบ 3 ปีย้อนหลัง จะเห็นได้ว่าสหกรณ์รับฝากเงินเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยปี 2558 มีเงินรับฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2557 จำนวน 9,977,251.15 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.63 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น ปี 2559 มีเงินรับฝากเพิ่มขึ้นจากปี 2558 จำนวน 24,924,285.08 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.52 ของทุนดำเนินงานทั้งสิ้น

การบริหารงานโดยคณะกรรมการดำเนินการที่เลือกตั้งมาจากผู้แทนสมาชิกในที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี จำนวน 15 คน มีผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ซึ่งสมาชิกเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี จำนวน 1 คน และมีเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ เรียกว่า ฝ่ายจัดการ เป็นผู้รับนโยบายจากคณะกรรมการดำเนินการมาปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ ปัจจุบันมีฝ่ายจัดการทั้งหมดจำนวน 6 คน ดังแผนภาพโครงสร้างของสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พัชรา ก้อนทอง (บทคัดย่อ: 2551) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด จำนวน 409 ราย ที่สุ่มแบบสัดส่วนมาจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 20,042 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม นำผลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 409 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรส ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีการออมในรูปค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 24.7 มีการออมในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 75.3 โดยฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ผลการทดสอบทางสถิติพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้ ส่วนอายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก สถานภาพสมรส และรายจ่าย ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรม การออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรวางนโยบายในการส่งเสริมการออมให้สมาชิกสนใจนำเงินมาฝากเงินกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ควรมีการประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้สมาชิกได้รับรู้และมีความรู้ความเข้าใจ

ปองขวัญ คคะนาท (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด จำนวน 341 ราย ที่สุ่มแบบสัดส่วนมาจากจำนวนสมาชิกทั้งหมด 2,330 ราย ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม นำมาทำการวิเคราะห์โดย สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท มีการออมในรูปค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 43.11 มีการออมในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากค่าหุ้น คิดเป็นร้อยละ 67.45 โดยฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ทั่วไป ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ส่วนปัจจัยบุคคลด้านสถานภาพสมรส ไม่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข จำกัด

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ควรวางนโยบายในการส่งเสริมการออมให้สมาชิกสนใจนำเงินมาฝากเงินกับสหกรณ์เพิ่มมากขึ้น ควรศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของสมาชิก โดยขยายการศึกษาทั้งสหกรณ์ออมทรัพย์อื่น และนำมาวิเคราะห์ เพื่อให้คณะกรรมการทราบและสามารถนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงานต่อไป

วารุณี ตระกูลรังสี (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด จำนวน 213 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (Quota Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ค่าไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 83.1 ออมในรูปของค่าหุ้น ออมเดือนละ 1,000-2,000 บาท ส่วนการออมในรูปแบบอื่นจะออมในรูปของเงินฝากธนาคาร จุดมุ่งหมายในการออมเพื่อสร้างความมั่นคงทางการเงินให้กับครอบครัวในอนาคตมากที่สุด รองลงมาเพื่อไว้ใช้ในยามชรา/การเจ็บป่วย ซึ่งเป็นการตัดสินใจการออมด้วยตนเอง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิก ได้แก่ อายุ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และหนี้สิน มีความสัมพันธ์กับการออม ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม ได้แก่ ความต้องการในการออม ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ ผลตอบแทนที่ได้รับ และสถานที่ตั้งเหมาะสมในการใช้บริการ และควรมีการปรับปรุงรูปแบบการออมให้เลือกหลากหลาย และการโฆษณาประชาสัมพันธ์

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ สหกรณ์ควรมีการปรับปรุงรูปแบบของการออมให้มีทางเลือกที่หลากหลาย และควรมีการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มการออม มีโครงการยกย่องชมเชยสมาชิกที่มีการออมทรัพย์เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี

อมรรัตน์ พุฒหอม (บทคัดย่อ: 2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด จังหวัดลพบุรี โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด (2) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 307 ตัวอย่าง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับชั้นยศ.ต.-จ.ส.อ. อายุต่ำกว่า 30 ปี จบการศึกษาสูงสุด ม.6/ปวช. สมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมกัน 3-4 คน เป็นผู้ที่มิรายได้ในครอบครัว 1-2 คน รายได้ของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป รายจ่ายของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-15,000 บาท เงินฝากของครัวเรือนรวมกันต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ผลการศึกษาในส่วนพฤติกรรม การออมของกลุ่มตัวอย่างมีการเลือกออมเงินประเภททุนเรือนหุ้น โดยการหักจากบัญชีเงินเดือนเพื่อเข้าบัญชีเงินออม การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการให้ระดับความสำคัญของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดทุกด้าน และปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายจ่ายของครอบครัวรวมกันต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับผลิตภัณฑ์ อัตราดอกเบี้ย ช่องทางการให้บริการ การส่งเสริมการตลาด และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสหกรณ์ออมทรัพย์ฯ ควรพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การให้บริการออมเงินเพื่อการศึกษา การออมแบบมีประกันชีวิตหรือประกันอุบัติเหตุ เป็นต้น ควรเพิ่มสาขาในหน่วยงานของกลุ่มเป้าหมายเพื่อความสะดวกในด้านช่องทางการให้บริการส่งเสริมการออมโดยการแจกของขวัญ เช่น กระปุกออมสินเพื่อเป็นแรงจูงใจในการออม การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต มีกิจกรรมรยาทเหมาะสมกับการบริการ เครื่องมือและอุปกรณ์ต้องพัฒนาให้ทันสมัย ถูกต้อง แม่นยำ และมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอกับความ ต้องการ

กฤตภาส เลิศสงคราม (บทคัดย่อ: 2555) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรม การออมและปัจจัยที่มีผลต่อของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาจำนวนเงินออมรูปแบบการออม จุดมุ่งหมายในการออม และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) ด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วย

ตนเอง จำนวน 258 ตัวอย่าง และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติขั้นพื้นฐานและการทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อการออมใช้ในการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression)

ผลการศึกษาพฤติกรรมการออม พบว่า พฤติกรรมการออมของพนักงานบริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์โดยส่วนใหญ่ออมในสถาบันการเงิน และจำนวนเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.37 โดยที่จุดมุ่งหมายของการออมของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการออมเพื่อใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ผู้ออมยังมีความต้องการที่จะออมในระยะยาว แต่จำนวนเงินของผู้ออมยังต่ำอยู่ ดังนั้นควรหามาตรการในการกระตุ้นการออมให้เพิ่มขึ้น โดยอาจจะด้วยการเพิ่มสิทธิประโยชน์จากการออมให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อจูงใจให้ประชากรกลุ่มนี้มีความต้องการการออมมากขึ้น หรือสถาบันการเงินควรมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จำนวนสมาชิกในครอบครัวเพิ่มขึ้น 1 คน ทำให้การออมลดลง 1.756 จึงควรมีการวางแผนครอบครัว เพื่อไม่ให้มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวมากเกินไป จำนวนค่าใช้จ่ายในครอบครัวที่เพิ่มขึ้น 1 บาท จะส่งผลให้จำนวนเงินออมลดลง 0.881 บาท ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนด้านค่าใช้จ่ายให้เหมาะสม

พรทิพย์ วงษ์วานิช, นพวรรณ ทับทอง และ เกียรติชัย วีระญาณนท์ (บทคัดย่อ: 2555) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด โดยศึกษาพฤติกรรมการออม การกู้ยืม และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะทางประชากรศาสตร์และสภาพทางเศรษฐกิจกับพฤติกรรมการออมและการกู้ยืม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ 36-45 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี สมรสแล้ว และปัจจุบันปฏิบัติงานในกลุ่มงานปริญญา มีสมาชิกที่มีภาระต้องอุปการะ 1-2 คน เป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มาแล้วมากกว่า 10 ปี มีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และมีรายจ่ายต่อเดือน มากกว่า 30,000 บาท โดยรายได้สมดุลกับรายจ่าย ส่วนใหญ่มีการวางแผนทางการเงิน และออมทั้งประเภทหุ้นเรือนหุ้นและเงินฝากกับสหกรณ์ออมทรัพย์ โดยมีการสะสมหุ้นเรือนหุ้น โดยประมาณต่อเดือนมากกว่า 1,000 บาท เพราะต้องการออมและต้องการผลตอบแทนหรือเงินปันผล มีปริมาณการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ย 10,000 ถึง 50,000 บาทต่อปี ส่วนใหญ่เลือกประเภทเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ เพื่อเป็นทุนการศึกษาบุตรหลาน ลักษณะการใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดหนี้สิน คือ การซื้อบ้านที่อยู่อาศัย กู้ยืมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เพราะได้รับความสะดวกกว่าสถาบันการเงินอื่น ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา และรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของการออม, อายุ, สถานภาพสมรส และรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับปริมาณการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์เฉลี่ยต่อปี และวัตถุประสงค์ในการฝากเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์ อายุ ตำแหน่งงานและรายได้รวมต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการสะสม

ทุนเรือนหุ้นกับสหกรณ์โดยประมาณต่อเดือนรายได้รวมต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการวางแผนทางการเงิน และ อายุ สถานภาพสมรส และมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการกู้ยืมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์

เนษพร นาคสีเหลือง (บทคัดย่อ: 2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุของพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการออม พฤติกรรมการออม ปัจจัยที่มีผลต่อการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ ที่มีการออมเพื่อเตรียมความพร้อมการเกษียณอายุ จำนวน 375 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติไคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ในการออมต่อปี 4 ครั้งขึ้นไป มีออมเงินเฉลี่ยเดือนละ 5,000 บาทขึ้นไป มีระยะเวลาการออม 1-6 ปี มรการออมในรูปแบบเงินฝากประจำ และการออมประเภทอื่น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ปัจจัยที่มีผลต่อการออมมากที่สุด คือ ทัศนคติการออม รองลงมา คือ อัตราผลตอบแทน การยอมรับความเสี่ยงและปัจจัยด้านเศรษฐกิจตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรสมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทอื่นๆ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝาก อายุ ระดับการศึกษา รายได้และจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีผลต่อรูปแบบการออมประเภทตราสารหนี้ และ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพสมรสมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทอสังหาริมทรัพย์ ความถี่ในการออมมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝากและตราสารทุน จำนวนเงินออมและระยะเวลาการออมมีผลต่อรูปแบบการออมทุกประเภท อัตราผลตอบแทนมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทเงินฝากและการออมรูปแบบอื่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีผลต่อรูปแบบอื่น ทัศนคติการออมมีผลต่อการออมประเภทเงินฝาก ตราสารทุนและการออมรูปแบบอื่น และการยอมรับความเสี่ยงมีผลต่อรูปแบบการออมประเภทตราสารหนี้ ตราสารทุนและการออมรูปแบบอื่น

บทที่ 3

วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด 2) การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด โดยมีขั้นตอนดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรที่ศึกษา

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา เฉพาะที่ใช้บริการฝากเงินกับสหกรณ์ประเภทฝากประจำทุกเดือน(เงินฝากออมทรัพย์สิ้นทวิ) จนถึง ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม พ.ศ.2559 จำนวนทั้งสิ้น 253 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาค้างนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

1.3 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช่ความน่าจะเป็น (Non Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) ตามสูตรการคำนวณตัวอย่างเมื่อต้องการศึกษาสัดส่วนหรือร้อยละ ในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของ Taro Yamane โดยกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการกลุ่มตัวอย่างที่ 0.05 โดยใช้สูตรดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

โดย n = จำนวนหรือขนาดของตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา เท่ากับ 253 คน
 e = ความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้น กำหนดไว้ที่ 0.05

แทนค่า

$$n = \frac{253}{1 + 253(0.05)^2}$$

$$= \frac{253}{1.6325}$$

$$= 154.97$$

$$\approx 155$$

∴ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เท่ากับ 155 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับ ดังต่อไปนี้.-

(1) ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire)

(2) นำผลการศึกษามาข้อ (1) มาสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยพิจารณาเนื้อหาให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายและสมมติฐานในการศึกษา

2.2 โครงสร้างแบบสอบถาม ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ในแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นคำถาม แบ่งออกเป็น 6 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 บัญชีส่วนบุคคลของสมาชิก เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List) โดยครอบคลุมบัญชีส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา สูงสุดและ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก เป็นคำถามเกี่ยวกับ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย ต่อเดือน รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน ภาระชำระหนี้เฉลี่ยต่อเดือน ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางสังคมของสมาชิก เป็นคำถามเกี่ยวกับขนาดครอบครัว จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว และ จำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษ ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นคำถามเกี่ยวกับได้แก่ เป้าหมายการออมเงิน จำนวนประเภทการออมเงิน จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง จำนวนเงินออมทุกประเภท ลักษณะคำถามเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check List)

ส่วนที่ 5 ปัจจัยด้านสหกรณ์ เป็นแบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก ประกอบด้วย 3 ด้าน คือความพร้อมของสหกรณ์ สิ่งจูงใจในการออม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ จำนวน 17 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี แบ่งเป็น 5 ระดับ จากระดับความสำคัญมากที่สุด ถึง ระดับความสำคัญน้อยที่สุด โดยการถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังต่อไปนี้.-

มากที่สุด	=	5	คะแนน
มาก	=	4	คะแนน
ปานกลาง	=	3	คะแนน
น้อย	=	2	คะแนน
น้อยที่สุด	=	1	คะแนน

ส่วนที่ 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ เป็นลักษณะของคำถามปลายเปิด (Open-ended) ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงของข้อคิดเห็นให้ได้มากที่สุด

2.3 การตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม

1) ก่อนที่จะได้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีความถูกต้อง ไปเก็บข้อมูลจริงผู้ศึกษาจะต้องทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) ก่อน ดังต่อไปนี้

(1) นำแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความครบถ้วน ความถูกต้องตรงกับเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ หลังจากนั้น นำมาทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม (Questionnaire)

(2) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม (Questionnaire) ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของการศึกษาในครั้งนี้

2) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระพิจารณาอีกครั้ง

3) นำแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย

4) นำข้อมูลที่ได้วัดความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม (Questionnaire) ทุกรวมทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องภายในของ Cronbach (Internal Consistency Cronbach: Alpha)

โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha-coefficient: α) ดังต่อไปนี้.-

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

โดย α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha-coefficient)
 n = จำนวนข้อ
 S_i^2 = คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ

หลังจากการนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปทดลองใช้ (Try-out) กับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูสงขลา จำกัด จังหวัดสงขลา จำนวน 30 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha-coefficient: α) ได้ค่า α เท่ากับ 0.91 แสดงว่า แบบสอบถามที่ใช้ทดสอบมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการศึกษาได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมจากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังต่อไปนี้.-

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยเก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม(Questionnaire) ซึ่งประกอบด้วยคำถามปลายปิด (Close-ended) และ คำถามปลายเปิด (Open-ended) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ไปทำการสอบถามกับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ที่ได้เปิดบัญชีออมทรัพย์สินทวี(เงินฝากประจำ) ตามที่กำหนดไว้ จำนวนทั้งหมด 155 ชุด โดยทางผู้ศึกษาเริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2560 สิ้นสุด วันที่ 11 เดือน สิงหาคม พ.ศ.2560 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สมบูรณ์ทั้งหมด จำนวนทั้งสิ้น 155 ชุด เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตำราทางวิชาการต่างๆ และข้อมูลจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดสงขลา โดยนำข้อมูลเหล่านี้มาใช้สำหรับกำหนดแนวทางการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล โดยการนำแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่รวบรวมได้มาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ดังต่อไปนี้.-

4.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

4.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องแล้วมาลงรหัสตามที่กำหนด

4.3 การประมวลผลข้อมูล (Data Processing) นำข้อมูลที่ลงรหัสแล้วมาบันทึก โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผล โดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้ว ทำการคำนวณค่าทางคณิตศาสตร์ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) และ ค่าทางสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือ (S.D.)

ได้ช่วงคะแนนและความหมาย ดังต่อไปนี้

1.00 - 1.80 คะแนน หมายถึง ความสำคัญระดับน้อยที่สุด

1.81 - 2.60 คะแนน หมายถึง ความสำคัญระดับน้อย

2.61 - 3.40 คะแนน หมายถึง ความสำคัญระดับปานกลาง

3.41 - 4.20 คะแนน หมายถึง ความสำคัญระดับมาก

4.21 - 5.00 คะแนน หมายถึง ความสำคัญระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลผลการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Test) ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) โดยใช้ไคสแควร์ (Chi-square : χ^2) เพื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 155 คน ผู้ศึกษาจึงได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย และนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบตารางและบรรยายผลตามลำดับ ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา
- ส่วนที่ 2 การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา
- ส่วนที่ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

ส่วนที่ 1 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยด้านสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด และ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.1-4.5

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	69	44.52
หญิง	86	55.48
รวม	155	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 55.48 เพศชาย จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 44.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	22	14.19
31-40 ปี	49	31.61
41-50 ปี	30	19.35
51-60 ปี ขึ้นไป	54	34.85
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี ขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 34.85 รองลงมาคือ 31-40 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 41-50 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35 และ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.19 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	60	38.71
สมรส	75	48.39
หม้าย/หย่าร้าง	20	12.90
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 48.39 รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 38.71 และ สถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด

ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า ปวช.	49	31.61
ปวช./ปวส	16	10.32
ปริญญาตรี	73	47.10
สูงกว่าปริญญาตรี	17	10.97
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 47.10 รองลงมาคือ ต่ำกว่า ปวช. จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.97 และ ระดับ ปวช./ปวส จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	48	30.97
5 - 10 ปี	49	31.61
11 ปี ขึ้นไป	58	37.42
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.42 รองลงมาคือ 5-10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 และ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 30.97 ตามลำดับ

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ จากการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน ภาระชำระหนี้สินของครัวเรือนต่อเดือน ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.7-4.8

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	23	14.84
10,001 - 15,000 บาท	23	14.84
15,001 - 20,000 บาท	45	29.03
20,001 - 30,000 บาท	23	14.84
มากกว่า 30,000 บาท	41	26.45
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีรายได้-รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 รองลงมาคือ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 26.45 และ ไม่เกิน 10,000

บาท 10,001 - 15,000 20,001 - 30,000 บาท บาท อยู่ในสัดส่วนที่เท่ากันกลุ่มละ คือ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84,14.84 ,14.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามรายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน

รายจ่ายของครัวเรือนเฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	45	29.03
10,001 - 15,000 บาท	37	23.87
15,001 - 20,000 บาท	30	19.35
20,001 - 30,000 บาท	19	12.26
มากกว่า 30,000 บาท	24	15.48
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีรายจ่ายของครัวเรือน ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 29.03 รองลงมาคือ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.87 15,001 - 20,000 บาทจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35 มากกว่า 30,000 บาทจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.48 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามภาระชำระหนี้สินของครัวเรือนต่อเดือน

ภาระชำระหนี้สินของครัวเรือนต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	52	33.55
5,001 - 10,000 บาท	53	34.19
10,001 - 15,000 บาท	21	13.55
15,001 - 20,000 บาท	16	10.32
20,001 บาท ขึ้นไป	13	8.39
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีภาระชำระหนี้สินของครัวเรือน 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 34.19 รองลงมาคือไม่เกิน 5,000 บาทจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 33.55 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.55 15,001 - 20,000 บาทจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32 20,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.39 ตามลำดับ

1.3 ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางสังคมที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ขนาดของครอบครัว จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว จำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษ และเป้าหมายการออมเงิน ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8-4.11

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามขนาดของครอบครัว

ขนาดของครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2 คน	20	12.90
3 คน	49	31.61
4 คน	56	36.13
มากกว่า 4 คน	30	19.35
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีขนาดครอบครัว 4 คน มากที่สุด จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 36.13 รองลงมาคือขนาดครอบครัว 3 คน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 31.61 ขนาดครอบครัวมากกว่า 4 คน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.35 และขนาดครอบครัว 2 คน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.90 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามจำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว

จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 คน	31	20.00
2 คน	68	43.87
3 คน	37	23.87
มากกว่า 3 คน	19	12.26
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว 2 คน มากที่สุด จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 43.87 รองลงมาคือ ผู้มีรายได้ 3 คน จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.87 ผู้มีรายได้ 1 คน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และ ผู้มีรายได้ในครอบครัว มากกว่า 3 คน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.26 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามจำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา

จำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	71	45.81
1 คน	40	25.81
ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป	44	28.39
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 45.81 รองลงมาคือ ตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 28.39 และบุตรที่อยู่ระหว่างเรียน 1 คน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.81 ตามลำดับ

1.4 ปัจจัยด้านสหกรณ์ ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ประกอบด้วย ความพร้อมของสหกรณ์ สิ่งจูงใจในการออม และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ปราบกฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.12- 4.15

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
สหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์

(n = 155)

ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ออมเงินของสมาชิก		ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปล ความหมาย
1.	ความพร้อมของสหกรณ์	4.21	0.60	มากที่สุด
2.	สิ่งจูงใจในการออม	4.10	0.67	มาก
3.	การโฆษณาประชาสัมพันธ์	3.70	0.79	มาก
ภาพรวม		4.00	0.58	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยด้านสหกรณ์ส่งผลต่อการออมของสมาชิก
สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.00) เมื่อ
พิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านความพร้อมของสหกรณ์ ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมากที่สุด
(ค่าเฉลี่ย = 4.21) ส่วนด้านสิ่งจูงใจการออม (ค่าเฉลี่ย = 4.10) การโฆษณาประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ย
= 3.70) ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อ
การออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านความพร้อมของสหกรณ์

(n = 155)

ด้านความพร้อมของสหกรณ์		ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปล ความหมาย
1.	การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิด ความพึงพอใจ	4.47	.64	มากที่สุด
2.	เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ	4.45	.64	มากที่สุด
3.	สหกรณ์สามารถจ่ายคืนเงินฝากได้อย่างแน่นอน	4.36	.70	มากที่สุด
4.	สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ	4.10	.76	มาก
5.	มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน	4.09	.75	มาก
6.	มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก	4.03	.90	มาก
7.	มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก	4.01	.87	มาก
ภาพรวม		4.21	0.60	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 พบว่าปัจจัยสหกรณ์ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.21) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถามพบว่า การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ (ค่าเฉลี่ย = 4.47) เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย = 4.45) สหกรณ์สามารถจ่ายคืนเงินฝากได้อย่างแน่นอน (ค่าเฉลี่ย = 4.36) ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ (ค่าเฉลี่ย = 4.10) มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน (ค่าเฉลี่ย = 4.09) มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก (ค่าเฉลี่ย = 4.03) มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก (ค่าเฉลี่ย = 4.01) ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านสหกรณ์ที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านสิ่งจูงใจในการออม

(n = 155)

	ปัจจัยด้านสิ่งจูงใจในการออม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลความหมาย
1.	ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนด	4.24	.76	มากที่สุด
2.	ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์	4.21	.73	มากที่สุด
3.	ผลตอบแทน/อัตรดอกเบี้ย	4.04	.80	มาก
4.	ความเป็นเจ้าของสหกรณ์	4.01	.93	มาก
5.	สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี)	3.99	.99	มาก
	ภาพรวม	4.10	0.67	มาก

จากตารางที่ 4.14 พบว่าปัจจัยสหกรณ์ด้านสิ่งจูงใจในการออม ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 4.10) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถามพบว่าความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนดและชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.24 และค่าเฉลี่ย = 4.21) ส่วนผลตอบแทน/อัตรดอกเบี้ย (ค่าเฉลี่ย = 4.04) ความเป็นเจ้าของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 4.01) สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) (ค่าเฉลี่ย = 3.99) ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้าน
สหกรณ์ที่ส่งผลต่อการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ด้านการ
โฆษณาประชาสัมพันธ์

(n = 155)

ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปล ความหมาย
1. มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก	3.85	.91	มาก
2. มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก	3.78	.92	มาก
3. มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์	3.70	.91	มาก
4. มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์	3.67	.89	มาก
5. มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น	3.48	.89	มาก
ภาพรวม	3.70	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่าปัจจัยสหกรณ์ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ส่งผลต่อการ
ออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย=
3.70) เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อคำถามพบว่าอยู่ในระดับมากในทุกข้อคำถามคือ มีการจัดโครงการ
ระดมเงินฝากจากสมาชิก (ค่าเฉลี่ย = 3.85) มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก
(ค่าเฉลี่ย = 3.78) มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.70) มีการ
ประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ย = 3.67) มีการออกบูธร่วมกับเทศบาล
หรือหน่วยงานอื่น (ค่าเฉลี่ย = 3.48) ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

จากศึกษาเกี่ยวกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่
จำกัด จังหวัดสงขลา ตามตัวแปรในการศึกษา ได้แก่ เป้าหมายการออมเงิน จำนวนประเภทการ
ออมเงิน จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง จำนวนเงินออมทุกประเภท ปรากฏผลการวิเคราะห์ดังตารางที่
4.16 - 4.19

ตารางที่ 4.16 จำนวน และ ร้อยละของสมาชิกสหกรณ์จำแนกตามเป้าหมายการออมเงิน

เป้าหมายการออมเงิน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน	37	23.87
การออมเพื่อลงทุนในอนาคต	58	37.42
การออมเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	23	14.84
การออมเพื่อหาผลตอบแทน	37	23.87
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีเป้าหมายการออมเงินเพื่อลงทุนในอนาคต มากที่สุด จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 37.42 รองลงมาคือเพื่อเหตุฉุกเฉิน และ เพื่อหาผลตอบแทน อยู่ในสัดส่วนที่เท่ากันกลุ่มละ 37 คน คิดเป็นร้อยละ 23.87, 23.87 และเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.84 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามจำนวนประเภทการออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

ประเภทการออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เงินฝากออมทรัพย์	132	37.3
เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ	36	10.2
เงินฝากออมทรัพย์สินทวี	150	42.4
เงินฝากออมทรัพย์เป้าหมาย	36	10.2
รวม	354	100.0

ข้อคำถาม ตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

จากตารางที่ 4.16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกประเภทการออมเงินมากกว่า 1 ประเภท โดยสมาชิกตัดสินใจเลือกออมทรัพย์สินทวี มากที่สุด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาคือฝากออมทรัพย์ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 ประเภทออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ออมทรัพย์เป้าหมาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.18 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามจำนวนเงินออมในแต่ละครั้งกับ สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

จำนวนเงินออมในแต่ละครั้ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 1,000 บาท	91	58.71
1,001 - 5,000 บาท	47	30.32
5,001 บาท ขึ้นไป	17	10.97
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมในแต่ละครั้ง ไม่เกิน 1,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 58.71 รองลงมาคือ 1,001 - 5,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 30.32 5,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 10.97 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.19 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ จำแนกตามจำนวนเงินออมทุกประเภทกับ สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

จำนวนเงินออมทุกประเภท	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	79	51.00
10,001 - 500,000 บาท	54	34.80
500,001 บาท ขึ้นไป	22	14.20
รวม	155	100.00

จากตารางที่ 4.19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างสมาชิกสหกรณ์ทั้งหมด 155 คน ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมทุกประเภท ไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 51.00 รองลงมาคือ 10,001 - 500,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 500,001 บาท ขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นคร หาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา โดยการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยด้านสหกรณ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก ประกอบด้วย เป้าหมายการออม จำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และ จำนวนเงินออมทุกประเภท โดยใช้ไคสแควร์ (Chi-Square : χ^2) สหกรณ์ออมทรัพย์ รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก
สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

ปัจจัยส่วนบุคคล	การตัดสินใจออมเงิน							
	เป้าหมายการออม		จำนวนประเภทการออม		จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง		จำนวนเงินออมทุกประเภท	
	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig
เพศ	10.318	.016*	13.779	.003**	4.595	.101	.537	.764
อายุ	22.090	.009**	51.415	.000**	19.598	.003**	30.236	.000**
สถานภาพ	3.737	.712	11.710	.069	6.287	.179	1.394	.845
การศึกษา	44.397	.000**	10.290	.328	11.911	.064	7.292	.295
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	51.908	.000**	35.372	.000**	21.270	.000**	50.534	.000**

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม และจำนวนประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม จำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภทอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

การศึกษา มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออมอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	การตัดสินใจออมเงิน							
	เป้าหมายการออม		จำนวนประเภทการออม		จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง		จำนวนเงินออมทุกประเภท	
	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig
รายได้ครัวเรือน	32.841	.001**	42.888	.000**	11.918	.155	23.358	.003**
รายจ่ายครัวเรือน	23.021	.028*	33.750	.001**	7.273	.508	16.581	.035*
ภาระชำระหนี้	36.234	.000**	49.386	.000**	37.291	.000**	51.627	.000**

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4.21 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์พบว่า รายได้ครัวเรือน และรายจ่ายครัวเรือน มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม และจำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมทุกประเภท อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

ภาระชำระหนี้ มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออมจำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

ปัจจัยทางสังคม	การตัดสินใจออมเงิน							
	เป้าหมายการออม		จำนวนประเภทการออม		จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง		จำนวนเงินออมทุกประเภท	
	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig
ขนาดครอบครัว	18.885	.026*	19.253	.023*	12.022	.061	4.191	.651
จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว	6.848	.653	18.428	.031*	9.829	.132	9.946	.127
จำนวนบุตรอยู่ระหว่างเรียน	23.151	.001**	12.662	.049*	5.494	.240	7.073	.132

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

**มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 4.22 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคม กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ขนาดครัวเรือน จำนวนบุตรอยู่ระหว่างเรียน มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการออมเงิน จำนวนประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน จำนวนประเภทการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4.23 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก
สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

ปัจจัยทางสังคม	การตัดสินใจออมเงิน							
	เป้าหมายการออม		จำนวนประเภทการออม		จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง		จำนวนเงินออมทุกประเภท	
	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig	χ^2	Sig
สิ่งจูงใจในการออม								
5.1 ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย	11.654	.234	6.343	.705	16.147	.013*	14.750	.022*
5.2 สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี)	46.084	.000**	15.285	.226	28.175	.000**	18.542	.018*
5.3 ความเป็นเจ้าของสหกรณ์	10.472	.314	9.738	.372	25.940	.000**	8.384	.211
5.4 ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนด	16.288	.061	10.160	.338	14.862	.021*	9.183	.164
5.5 ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์	15.388	.081	12.737	.175	23.881	.001**	9.131	.166
ความพร้อมของสหกรณ์								
5.6 สหกรณ์สามารถยืมเงินฝากได้อย่างแน่นอน	14.172	.028*	5.472	.485	1.982	.739	7.837	.098
5.7 สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ	21.507	.001**	25.109	.000**	11.407	.022*	3.156	.532
5.8 มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน	4.676	.862	24.567	.003**	31.026	.000**	4.177	.653

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ปัจจัยทางสังคม	การตัดสินใจออมเงิน							
	เป้าหมายการออม		จำนวนประเภทการออม		จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง		จำนวนเงินออมทุกประเภท	
5.9 เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรม	12.282	.056	15.515	.017*	14.909	.005**	7.927	.094
5.10 การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ	12.432	.053	15.822	.015*	9.951	.041*	14.220	.007**
5.11 มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก	29.762	.003**	40.991	.000**	41.785	.000**	16.583	.035*
5.12 มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก	38.092	.000**	69.916	.000**	41.872	.000**	31.645	.000**
การโฆษณา								
ประชาสัมพันธ์								
5.13 มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์	22.764	.030*	12.610	.398	25.247	.001**	12.635	.125
5.14 มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก	29.433	.003**	15.812	.200	31.790	.000**	12.433	.133
5.15 มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก	32.925	.001**	14.995	.242	15.591	.049*	22.137	.005**
5.16 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์	13.607	.327	10.423	.579	17.297	.027*	16.916	.031*
5.17 มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น	31.400	.002**	18.324	.106	32.007	.000**	12.746	.121

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสหกรณ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ดังต่อไปนี้

1. เป้าหมายการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) **ด้านสิ่งจูงใจการออม** ได้แก่ สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) 2) **ด้านความพร้อมของสหกรณ์** ได้แก่ สหกรณ์สามารถจ่ายเงินฝากได้อย่างแน่นอน สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) **ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์** ได้แก่ มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านเป้าหมายการออมของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

2. จำนวนประเภทการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ ในด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนประเภทการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) **ด้านสิ่งจูงใจการออม** ได้แก่ ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) ความเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนด ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์ 2) **ด้านความพร้อมของสหกรณ์** ได้แก่ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) **ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์** ได้แก่ มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก 16 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนเงินออมแต่ละครั้ง ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

4. จำนวนเงินออมทุกประเภท พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) ด้านสิ่งจูงใจการออม ได้แก่ ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) 2) ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก การประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนเงินออมทุกประเภท ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา” มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด (2) เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา ที่คงสมาชิกภาพ จนถึง ณ วันสิ้นปีทางบัญชี 31 ธันวาคม พ.ศ.2559 จำนวนทั้งสิ้น 253 คน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก เท่ากับ 0.91

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (Frequency), ร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) หรือ (S.D.) และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Test) ได้แก่ ไคสแควร์ (Chi-square : χ^2) ผลการศึกษามีข้อสรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการศึกษา

การศึกษา เรื่อง “พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด” ผู้ศึกษาสรุปผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 55.48 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 44.52 ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.84 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.39 มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

47.10 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 5-10 ปี และ 11-16ปี อยู่ในสัดส่วนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 31.61

1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้-รายได้ของครัวเรือนต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.03 มีรายจ่ายของครัวเรือน 5,001 - 10,000 บาท และ 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.87 ส่วนใหญ่มีภาระชำระหนี้สินของครัวเรือน 5,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 34.19

1.3 ปัจจัยทางสังคม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีขนาดครอบครัว 4 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.13 มีจำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว 2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.87 ส่วนใหญ่ไม่มีบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.81 มีเป้าหมายการออมเงิน เพื่อลงทุนในอนาคต มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.42

1.4 ปัจจัยด้านสหกรณ์ พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยด้านสหกรณ์ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าด้านความพร้อมของสหกรณ์ ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านสิ่งจูงใจการออม การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า

1) ด้านสิ่งจูงใจในการออม ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนดและ ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์ ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ส่วนผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย ความเป็นเจ้าของสหกรณ์สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) (ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2) ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจเจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรม สหกรณ์สามารถยืมเงินฝากได้อย่างแน่นอน ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนสถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก ส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก มีการโฆษณาจูงใจให้

สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่นส่งผลต่อการออมอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ 2 เพื่อศึกษาการตัดสินใจออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกประเภทการออมเงินมากกว่า 1 ประเภท โดยสมาชิกตัดสินใจเลือกออมทรัพย์สินทวิ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.4 รองลงมาคือฝากออมทรัพย์ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 ประเภทออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ออมทรัพย์เป้าหมาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมในแต่ละครั้ง ไม่เกิน 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 58.71 ส่วนใหญ่มีจำนวนเงินออมทุกประเภท ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.00

วัตถุประสงค์ 3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยด้านสหกรณ์ กับการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา จำแนกตามตัวแปรในการพบว่า

1) ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม และจำนวนประเภทการออม อายุ และระยะเวลาการเป็นสมาชิก มีความสัมพันธ์ กับ การตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม จำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท การศึกษา มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่ารายได้ครั้งเดือน และรายจ่ายครัวเรือน มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม และจำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมทุกประเภท ภาระชำระหนี้ มีความสัมพันธ์ กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน เป้าหมายการออม จำนวนประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท

3) ปัจจัยทางสังคม พบว่า ขนาดครัวเรือน จำนวนบุตรอยู่ระหว่างเรียน มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการออมเงิน จำนวนประเภทการออม จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกด้าน จำนวนประเภทการออม

ปัจจัยด้านสหกรณ์ พบว่า

1. เป้าหมายการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) ด้านสิ่งจูงใจการออม ได้แก่ สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) 2) ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์สามารถจ่ายเงินฝากได้อย่างแน่นอน สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านเป้าหมายการออมของสมาชิก สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

2. จำนวนประเภทการออม พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ ในด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนประเภทการออม ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

3. จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) ด้านสิ่งจูงใจการออม ได้แก่ ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) ความเป็นเจ้าของสหกรณ์ ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนด ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์ 2) ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์ มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก 16 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนเงินออมแต่ละครั้ง ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

4. จำนวนเงินออมทุกประเภท พบว่า ปัจจัยด้านสหกรณ์ 1) ด้านสิ่งจูงใจการออม ได้แก่ ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี) 2) ด้านความพร้อมของสหกรณ์ ได้แก่ การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ มีการนำระบบ

คอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก 3) ด้านการโฆษณาประชาสัมพันธ์ ได้แก่ มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก การประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจออมเงินด้านจำนวนเงินออมทุกประเภท ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา

2. อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด” ครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ค้นพบและควรนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้.-

2.1 ความสำคัญของปัจจัยด้านสหกรณ์

สมาชิกให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสหกรณ์ในเรื่องรูปแบบการออม, ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ และ การบริการของเจ้าหน้าที่ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุ 51-60 ปี ขึ้นไป มีสถานภาพสมรสมากที่สุด มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 5-10 ปี และ 11-16 ปี ซึ่งผ่านประสบการณ์การทำงานมาเป็นระยะเวลานาน และมีรายได้ที่มั่นคงแล้ว จึงมองหาการออมเงินที่ตอบโจทย์กับความต้องการของตัวเองมากที่สุด และ มองหาสถาบันการเงินที่มีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ เมื่อออมเงินแล้ว เงินที่ออมไปจะไม่สูญหาย ดังนั้น สมาชิกจึงให้ความสำคัญในเรื่องรูปแบบการออม และชื่อเสียง และความน่าเชื่อถือของสหกรณ์ ดังนั้น จึงสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ วารุณี ตรีภูธรังสิ (2552) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม ได้แก่ ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของสหกรณ์

2.2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อเป้าหมายการออมของสมาชิก

จากผลศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับเป้าหมายการออมเงินของสมาชิก มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัย ของพัชรา ก้อนทอง (2551) ที่ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออม

ทรัพย์สินมหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และรายได้

3. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

3.1 ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1) ปัจจัยด้านสหกรณ์มีส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านความพร้อมของสหกรณ์ การบริการของเจ้าหน้าที่ และสหกรณ์สามารถจ่ายเงินฝากได้อย่างแน่นอน ตลอดจนชื่อเสียงภาพลักษณ์ของสหกรณ์ อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ต้องเน้นย้ำความสำคัญต่อการบริหารสหกรณ์ในประเด็นดังกล่าวอยู่ตลอดเวลาเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อสหกรณ์

2) ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกในหลายปัจจัยมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจการออมเงินของสมาชิกไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายการออม ประเภทการออม จำนวนเงินออมแต่ละครั้ง และจำนวนเงินออมทุกประเภท ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์จะต้องมีการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกแต่ละคนมีผลต่อการตัดสินใจการออมอย่างไร จะได้บริหารจัดการให้ตรงกับลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกตัดสินใจออมเงินมากยิ่งขึ้น

3) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจการออมเงินของสมาชิกทุกปัจจัย ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ต้องบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการทางเศรษฐกิจของสมาชิก เช่น เพิ่มช่องทางการเพิ่มรายได้ หรือลดรายจ่าย และลดภาระการชำระหนี้ของสมาชิกเพื่อให้สมาชิกมีเงินออมเพิ่มขึ้นจะมีผลต่อการตัดสินใจออมเงินมากยิ่งขึ้น

4) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางสังคมมีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจการออมเงินของสมาชิกเพียงบางปัจจัย ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ต้องบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับสภาพทางสังคมของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกตัดสินใจออมเงินมากยิ่งขึ้น

5) ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางด้านสหกรณ์มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจการออมเงินของสมาชิกหลายปัจจัยด้วย เช่น ผลตอบแทน/อัตราดอกเบี้ย ความเป็นเจ้าของสหกรณ์ สถานที่ตั้งของสหกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน การนำ

ระบบคอมพิวเตอร์มาใช้มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัย และการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารสหกรณ์ต้องบริหารจัดการสหกรณ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกตัดสินใจออมเงินมากยิ่งขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อเปรียบเทียบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมหรือพัฒนาสหกรณ์ออมทรัพย์ต่อไป

2) ควรศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่นๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของสมาชิกกับสหกรณ์ เช่น นโยบายของรัฐบาล การเมือง ภาวะเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ย สถาบันการเงินอื่น เป็นต้น

3) ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ เพื่อที่จะได้เห็นภาพที่ชัดเจนมากขึ้น

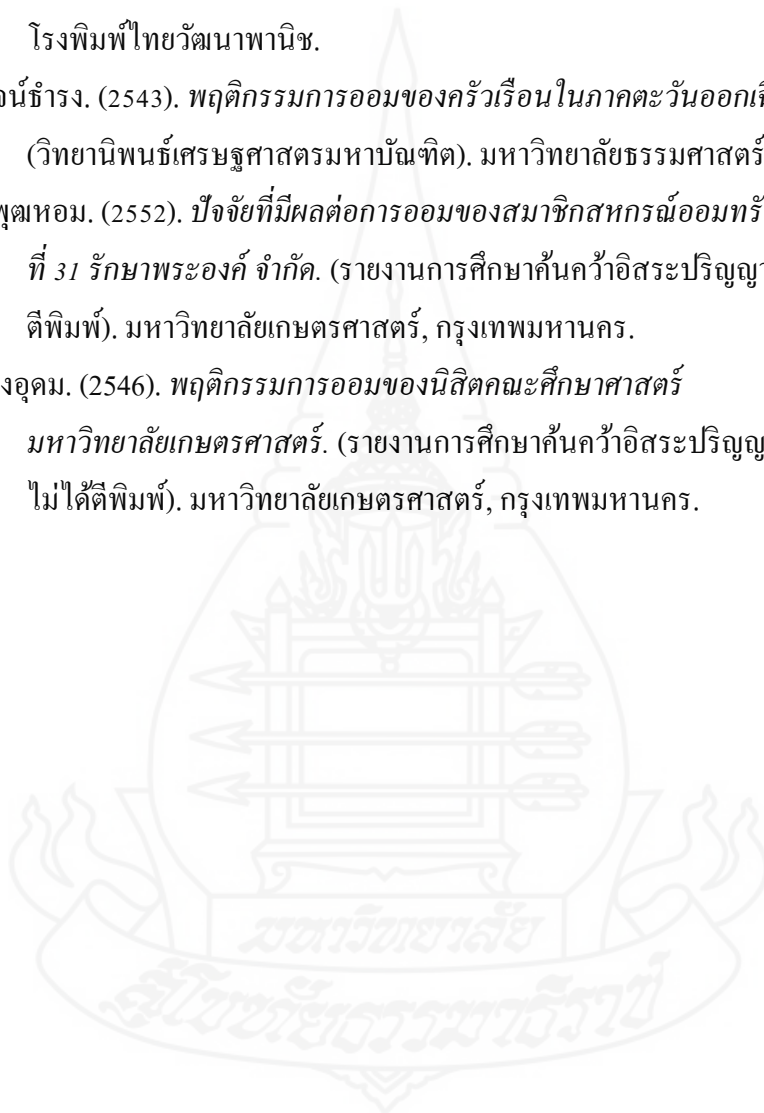
บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2542). *การสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์. กรมส่งเสริมสหกรณ์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- _____. (2560). *ความรู้เรื่องสหกรณ์*. สืบค้นจาก <http://webhost.cpd.go.th/aaa1/download/เครื่องมือ/ความรู้เรื่องสหกรณ์.doc>
- _____. (2558). *ประเภทของสหกรณ์ในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์. กรมส่งเสริมสหกรณ์, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท. (2540). *การจัดการสหกรณ์ออมทรัพย์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- นงนุช พรหมวิระไชย. (2546). *เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อกิจกรรมร้านค้าในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- ปรารธนา หลีกภัย. (2551). การวิเคราะห์การออมของครัวเรือนในจังหวัดตรัง. *วารสารสงขลา นครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 14(2): 321-332.
- ปิยดา สมบัติวัฒนา. (2550). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการออมของนิสิตปริญญาตรี โครงการบริหารธุรกิจ ภาควิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุญชฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- พรทิพย์ วงษ์วานิช, นพวรรณ ทับทอง และ เกียรติชัย วีระญาณนท์. (2555). *พฤติกรรมการออมและการกู้ยืมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จำกัด*. (วิทยานิพนธ์). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพมหานคร.
- พัชรา ก้อนทอง. (2551). *พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยมหิดล จำกัด*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- ภราดร ปรีดาศักดิ์. (2549). *พจนานุกรมเศรษฐศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2560). *พระราชบัญญัติสหกรณ์ ฉบับสมบูรณ์*.
- วรรษ วิชชวานิชย์, พันตำรวจตรี. (2545). *ความพึงพอใจของสมาชิกผู้ใช้บริการสหกรณ์ออมทรัพย์ตำรวจแห่งชาติ จำกัด*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- วารุณี ตระกูลรังสี. (2552). *พฤติกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำกัด*. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

- วิไลลักษณ์ ไทยอุตสาห์ และ วลัยภรณ์ อัดตะนันท์. (2531). รายงานผลการวิจัยการเร่งการออมของครีวเรื้อนในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด. (2560). รายงานกิจการประจำปี.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). สังคมและวัฒนธรรมไทย : ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- โสภณ โรจน์ธำรง. (2543). พฤติกรรมการออมของครีวเรื้อนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อมรรัตน์ พุฒหอม. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์กรมทหารราบที่ 31 รักษาพระองค์ จำกัด. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต "ไม่ได้ตีพิมพ์"). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- อัญญา ฟ่องอุดม. (2546). พฤติกรรมการออมของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต "ไม่ได้ตีพิมพ์"). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

ภาคผนวก
แบบสอบถาม

ชุดที่.....

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
จังหวัดสงขลา

ด้วยนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชา
เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความประสงค์สำรวจความคิดเห็น
เกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจออมเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่
จำกัด จังหวัดสงขลา ซึ่งการศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงใคร่
ขอความร่วมมือจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริง และ
ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก
ส่วนที่ 2	ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก
ส่วนที่ 3	ปัจจัยทางสังคมของสมาชิก
ส่วนที่ 4	การตัดสินใจออมเงินของสมาชิก
ส่วนที่ 5	ปัจจัยด้านสหกรณ์
ส่วนที่ 6	ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

1.1 เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

1.2 อายุ

- () 1. 20 - 30 ปี () 2. 31 - 40 ปี
() 3. 41 - 50 ปี () 4. 50 ปีขึ้นไป

1.3 สถานภาพทางการสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส
() 3. หม้าย () 4. หย่าร้าง

1.4 ระดับการศึกษา

- () 1. ต่ำกว่า ปวช. () 2. ปวช./ปวส.
 () 3. ปริญญาตรี () 4. สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์

- () 1. น้อยกว่า 5 ปี () 2. 5 - 10 ปี
 () 3. 11 - 16 ปี () 4. 17 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของสมาชิก

2.1 รายได้ของครัวเรือน(ทุกคนในครอบครัว)ต่อเดือน (ปีปัจจุบัน)

- () 1. ไม่เกิน 5,000 บาท () 2. 5,001 - 10,000 บาท
 () 3. 10,001 - 15,000 บาท () 4. 15,001 - 20,000 บาท
 () 5. 20,001 - 30,000 บาท () 6. มากกว่า 30,000 บาท

2.2 รายจ่ายของครัวเรือนต่อเดือน (ปีปัจจุบัน)

- () 1. ไม่เกิน 5,000 บาท () 2. 5,001 - 10,000 บาท
 () 3. 10,001 - 15,000 บาท () 4. 15,001 - 20,000 บาท
 () 5. 20,001 - 30,000 บาท () 6. มากกว่า 30,000 บาท

2.3 ภาระชำระหนี้สินของครัวเรือนต่อเดือน (ปีปัจจุบัน)

- () 1. ไม่เกิน 5,000 บาท () 2. 5,001 - 10,000 บาท
 () 3. 10,001 - 15,000 บาท () 4. 15,001 - 20,000 บาท
 () 5. 20,001 - 30,000 บาท () 6. มากกว่า 30,000 บาท

ส่วนที่ 3 ปัจจัยทางสังคมของสมาชิก

3.1 ขนาดของครอบครัว (จำนวนสมาชิกในครอบครัว)

- () 1. 2 คน () 2. 3 คน
 () 3. 4 คน () 4. มากกว่า 4 คน

3.2 จำนวนผู้มีรายได้ในครอบครัว

- () 1. 1 คน () 2. 2 คน
 () 3. 3 คน () 4. มากกว่า 3 คน

3.3 จำนวนบุตรที่อยู่ระหว่างการศึกษา

- () 1. ไม่มี () 2. 1 คน
 () 3. 2 คน () 4. มากกว่า 2 คน

3.4 การออมเงินของท่านมีเป้าหมายเป็นอย่างไร (ตอบเพียงข้อเดียว)

- () 1. การออมเพื่อเหตุฉุกเฉิน
 () 2. การออมเพื่อลงทุนในอนาคต
 () 3. การออมเพื่อซื้อสังหาริมทรัพย์ (บ้าน/ที่ดิน/รถยนต์ ฯลฯ)
 () 4. การออมเพื่อหาผลตอบแทน (ดอกเบี้ย/เงินปันผล/อื่นๆ)

ส่วนที่ 4 การตัดสินใจออมเงินของสมาชิก

4.1 ท่านออมเงินประเภทใดกับสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เงินฝากออมทรัพย์ () 2. เงินฝากออมทรัพย์พิเศษ
 () 3. เงินฝากออมทรัพย์สินทวี () 4. เงินฝากออมทรัพย์เป้าหมาย

4.2 ท่านออมเงินกับสหกรณ์มีความถี่เพียงใด

- () 1. ตามความเหมาะสม () 2. ทุกเดือน
 () 3. 3 เดือนต่อครั้ง () 4. 6 เดือนต่อครั้ง
 () 5. 9 เดือนต่อครั้ง () 6. 1 ปีต่อครั้ง

4.3 ท่านออมเงินกับสหกรณ์แต่ละครั้งเป็นจำนวนเงินเท่าไร

- () 1. ไม่เกิน 1,000 บาท () 2. 1,001 - 5,000 บาท
 () 3. 5,001 - 10,000 บาท () 4. 10,001 - 15,000 บาท
 () 5. 15,001 - 20,000 บาท () 6. 20,001 ขึ้นไป

4.4 ปัจจุบันท่านมีเงินออมทุกประเภทกับสหกรณ์ประมาณเท่าใด (ไม่รวมหุ้นสหกรณ์)

- () 1. ไม่เกิน 10,000 บาท () 2. 10,001 - 500,000 บาท
 () 3. 500,001 - 1,000,000 บาท () 4. 1,000,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 5 ปัจจัยด้านสหกรณ์

ปัจจัยด้านสหกรณ์ ประกอบด้วยสิ่งจูงใจในการออม ความพร้อมของสหกรณ์และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ที่มีความสำคัญทำให้ท่านตัดสินใจออมเงินกับสหกรณ์ โดยแบ่งความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความสำคัญ	“มากที่สุด”	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ระดับความสำคัญ	“มาก”	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับความสำคัญ	“ปานกลาง”	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับความสำคัญ	“น้อย”	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับความสำคัญ	“น้อยที่สุด”	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้ และพิจารณาว่าข้อความดังกล่าว ว่าสอดคล้องกับความเห็นของท่าน
 มากน้อยเพียงใดและ **ทำเครื่องหมาย✓ (ถูก)** ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและ
 เป็นจริง

ปัจจัยด้านสหกรณ์ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินกับสหกรณ์	ระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
สิ่งจูงใจในการออม					
5.1 ผลตอบแทน/อัตราราคดอกเบี้ย					
5.2 สิทธิประโยชน์ทางภาษี (สหกรณ์ได้รับการยกเว้นภาษี)					
5.3 ความเป็นเจ้าของสหกรณ์					
5.4 ความสามารถฝาก/ถอนได้เมื่อครบกำหนด					
5.5 ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของสหกรณ์					
ความพร้อมของสหกรณ์					
5.6 สหกรณ์สามารถจ่ายเงินฝากได้อย่างแน่นอน					
5.7 สถานที่ตั้งของสหกรณ์สะดวกในการเดินทางมาติดต่อ					
5.8 มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกในการรับฝากเงิน					
5.9 เจ้าหน้าที่ให้บริการสมาชิกอย่างเป็นธรรมชาติ					
5.10 การบริการของเจ้าหน้าที่ทำให้สมาชิกเกิดความพึงพอใจ					
5.11 มีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาให้บริการแก่สมาชิก					
5.12 มีสมุดเงินฝากที่ทันสมัยให้กับสมาชิก					
การโฆษณาประชาสัมพันธ์					
5.13 มีการโฆษณาจูงใจให้สมาชิกมาฝากเงินกับสหกรณ์					
5.14 มีการให้บริการข้อมูลข่าวสารการรับฝากเงินกับสมาชิก					
5.15 มีการจัดโครงการระดมเงินฝากจากสมาชิก					
5.16 มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางไลน์/เฟสบุ๊กกลุ่มสหกรณ์					
5.17 มีการออกบูธร่วมกับเทศบาลหรือหน่วยงานอื่น					

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะ

ท่านคิดว่ามีปัจจัยอื่นใดเพิ่มเติมที่มีผลต่อการตัดสินใจออมเงินกับสหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด โปรดระบุ

.....

.....

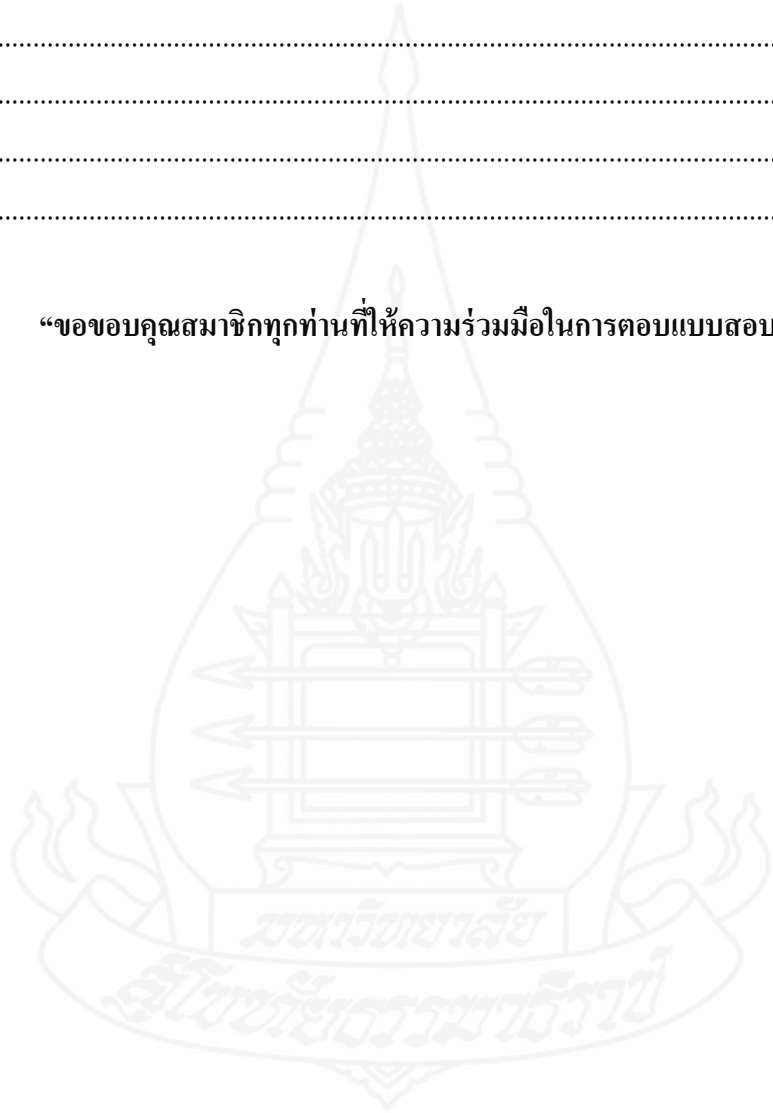
.....

.....

.....

.....

“ขอขอบคุณสมาชิกทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม”

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายศักรินทร์ เพ็งรักษ์
วัน เดือน ปีเกิด	9 กรกฎาคม พ.ศ.2509
สถานที่เกิด	อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
ประวัติการศึกษา	นิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง พ.ศ.2533
สถานที่ทำงาน	สหกรณ์ออมทรัพย์นครหาดใหญ่ จำกัด
ตำแหน่ง	ผู้จัดการ

